

1) Ses kaydında kocanın kadın üzerindeki haklarından bahsettiğine tevafuk etmedim. Bununla birlikte şunları söyleyebiliriz: Allah erkeği kavvam yani kadın üzerinde otorite takdir etmiştir. Kadının buna rıza göstermesi beklenir. Evine razı olmadığı kimseleri almamak, beyinin davetine icabet etmek, namusunu, iffetini korumak.

Mevzuya müteallik, mütemmim mahiyetinde ayet ve hadisler:

1) ﴿ 34 ﴾ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ وَاللَّيِّئِينَ نَسُوزِينَ نَفْسُهُمْ وَاهْجُرُوا هُنَّ وَأَعْطُوهُنَّ مَا كَانُوا يَأْتُونَ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا

Allah'ın kimini kimine üstün kılmasından ötürü ve erkeklerin, mallarından sarfetmelerinden dolayı erkekler kadınlar üzerine hakimdirler. İyi kadınlar, gönülden boyun eğenler ve Allah'ın korunmasını emrettiğini, kocasının bulunmadığı zaman da koruyanlardır. Serkeşlik etmelerinden endişelendiğiniz kadınlara öğüt verin, yataklarında onları yalnız bırakın, nihayet dövün. Size itaat ediyorsa aleyhlerine yol aramayın. Doğrusu Allah Yüce'dir, Büyük'tür.

Nisa,34

✽ Ebû Hüreyre radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Bir kadın kocası yanındayken onun izni olmadan oruç tutamaz. Kocasının izni olmadan bir kimseyi evine alamaz.” (Buhârî, Nikâh 84, 86; Müslim, Zekât 84. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Savm 73; Tirmizî, Savm 64; İbni Mâce, Sıyâm 53)

✽ “Hepiniz çobansınız. Hepiniz güttüğünüz sürüden sorumlusunuz. Âmir memurlarının çobanıdır. Erkek ailesinin çobanıdır. Kadın da evinin ve çocuğunun çobanıdır. Netice itibarıyla hepimiz çobansınız ve hepimiz idâre ettiklerinizden sorumlusunuz.” (Buhârî, Cum`a 11, İstikrâz 20, İtk 17, 19, Vesâyâ 9, Nikâh 81, 90, Ahkâm 1; Müslim, İmâre 20. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, İmâre 1, 13; Tirmizî, Cihâd 27)

✽ Ebû Hüreyre radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Peygamber aleyhisselâm şöyle buyurdu:

“İnsanın insana secde etmesini emredek olsaydım, kadının kocasına secde etmesini emrederdim.” (Tirmizî, Radâ 10. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Nikâh 40; İbni Mâce, Nikâh 4)

✽ Ümmü Seleme radiyallahu anhâ'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Kocasını memnun ederek ölen kadın cennetlidir.” (Tirmizî, Radâ 10. Ayrıca bk. İbni Mâce, Nikâh 4)

✽ Ashâb-ı kirâmdan Esmâ binti Yezîd adında bir hanım vardı. Çok güzel konuşurdu. Birgün hanım sahâbîler Esmâ'yı aralarında temsilci seçerek Peygamber Efendimiz'e gönderdiler. Merak ettikleri bir konuyu ondan öğrenmesini istediler.

Esmâ Resûl-i Ekrem'in huzuruna giderek şunları söyledi:

- Anam, babam sana fedâ olsun, ey Allah'ın Resûlü! Ben kadınlar tarafından gönderilen bir elçiyim. Allah Teâlâ seni bütün erkeklere ve kadınlara peygamber göndermiştir. Biz sana ve senin Rabbine imân ettik. Fakat biz, kadınlar olarak, sizin evlerinizde kapanıp kalıyoruz. Sizin cinsî isteklerinizi tatmin ediyoruz. Siz erkekler ise cuma namazı kılmak, câmilere ve cemâatlere gitmek, hastalara gidip hatır sormak, cenazelerde bulunmak, defalarca hac edebilmek, bunlardan daha faziletli olarak da Allah yolunda savaşıp cihâd etmek gibi üstünlüklerle bizi geçmiş durumdasınız. Şurası da muhakkakki erkek kısmı hac veya umre etmek, kâfirlerle savaşmak üzere evinden çıktığı zaman mallarınızı biz koruyor, iplik eğirip elbiselerinizi dokuyor ve çocuklarınızı besliyoruz. O hâlde biz kadınlar, o hayırlı işlerin ecir ve sevabında sizlere ortak olamaz mıyız?

Doğrusu Esmâ çok güzel konuşmuştu. Efendimiz onu sonuna kadar dikkatle dinledikten sonra yanında bulunan sahâbîlere dönerek:

- "Siz, bir kadının dinî konulardaki sorularını bundan daha güzel ifade ettiğini hiç duydunuz mu?" diye sordu. Sonra da Esmâ'ya şunları söyledi:

"Ey hanım! Şunu iyice anla ve seni gönderen hanımlara anlat ki, kadın kısmının kocasıyla iyi geçinip onun hoşnutluğunu kazanması, saydığı o değerli ibadetlerin hepsine denk olur."

Esmâ bu cevabı alınca çok sevindi ve "Lâ ilâhe illallah" diyerek oradan ayrıldı (İbnü'l-Esîr, Üsdü'l-gâbe, VII, 19; Mehmed Zihni, Meşâhîrü'n-nisâ', I, 36).

✿ Muâz İbni Cebel radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Dünyada bir kadın kocasını überse, o kimsenin hûrilerden olan hanımı o kadına şöyle seslenir:

- Allah canını alsın! Üzme onu! O senin yanında şimdilik misafirdir. Yakında senden ayrılıp bize kavuşacaktır." (Tirmizî, Radâ 19. Ayrıca bk. İbni Mâce, Nikâh 62)

✿ "Canımı elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, bir erkek karısını çağırır da kadın gelmezse, kocası ondan memnun olana kadar Kâinâtın Sahibi o kadına lânet eder." (Müslim, Nikâh 121)

✿ Buhârî ile Müslim'in bir başka rivayeti şöyledir:

"Kadın geceyi kocasını terk ederek geçirirse, melekler sabaha kadar ona lânet ederler." (Buhârî, Nikâh 85; Müslim, Nikâh 120)

2) Kadının kocası üzerindeki hakları: Yediğinden yedirmek, giydiğinden giydirmek, kötü söz ve davranışta bulunmamak, çirkinlikle itham etmemek, yüzüne vurmamak, evinden başka yerde onu terk etmemek yani emanet olduğunu unutmamak.

✿ “Yediğinizden yedin. Giydığınızden giydirin. Sakın onları dövmeyin ve onlara incitici söz söylemeyin.” (Ebu Davud, Nikah, 41)

✿ “Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun.” buyurmaktadır. (Tahrim, 66/ 6)

✿ “Şüphesiz ki Kıyamet günü, Allah’ın en çok ehemmiyet vereceği emanet, kadın-koca arasındaki emanettir. Kadınla koca birbirinin sırlarına vakıf olduktan sonra, erkeğin, hanımının sırlarını etrafa yayması o gün en büyük ihanettir.” (Müslim, Nikah, 123, 124; Ebu Davud, Edeb, 32)

✿ Muaviye bin Hayda el-Kuşeyri (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

Nebi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)’e geldim ve:

–Kadınlarımız hakkında bize neyi emredersin? dedim. Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

–“Sizler yediğiniz şeylerden kadınlara da yediniz! Giydığınız şeylerden de onlara giydiriniz! Kadınlarınızı dövmeyiniz! Onlara, Allah senin yüzünü çirkinleştirsün diye beddua etmeyiniz ve evin dışında onlara küsüp terk etmeyiniz!”

Ebu Davud 2144, İbni Mace 1850, Hâkim 2/188, Begavi 2330, Ahmed bin Hanbel Müsned 5/3, 5, Albânî Adabu’z-Zıfâf 280

✿ Hind binti Utbe (Radiyahallahu Anha) şöyle dedi:

Ya Rasulullah! Şüphesiz ki, Ebu Sufyan çok cimri bir adamdır! Bana ve çocuğuma yetecek kadar nafakayı vermiyor! Ancak ben onun malından o bilmeden alıyorum! dedim. Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

–“Sen onun malından maruf bir şekilde kendine ve çocuğuna yetecek kadar al.”

Buhari 5465, Nesei İşretü’n-Nisa 309, Darimi 2/159, İbni Mace 2293, İbnu’l-Carud 1025, İbni Hibban 4255, Humeydi 242, Darekutni 4/234, Begavi 2149, 2397, Ahmed bin Hanbel Müsned 6/39, Albânî İrvau’l-Ğalil Fi Tahrici Ehadisi Menari’s-Sebil 2646

✿ Aişe (Radiyahallahu Anha) şöyle dedi:

“Bana, Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) evinde ne yapar? diye soruldu. Bende:

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bir insandı. Elbisesini temizler, koyununu sağır ve kendi işlerini kendi yapardı, dedim.”

Tirmizi Şemâil 293, Buhari Edebü’l-Müfred 541, İbni Hibban 2/36, Ebu Nuaym Hilye 8/331

✿ Ebu Hureyre (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Mü’minlerin iman yönünden en mükemmeli, onların ahlakı en güzel olanıdır. Mü’minlerin en hayırlısı ise kadınlarına hayırlı olanıdır!”

Ahmed bin Hanbel Müsned 7406, Tirmizi 1171, İbni Hibban 4176, İbni Ebi Şeybe 6/88, Begavi 2341, Albânî Silsiletu’l-Ehâdîsi’s-Sahîha 284

✿ Ebu Hureyre (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Size kadınlar hakkında hayırlı olmanızı vasiyet ederim. Kuşkusuz ki, kadın eğe kemiğinden yaratılmıştır. Kuşkusuz ki, bu kemikten en eğri şey üst tarafıdır. Eğer sen eğri kemiği doğrultmaya çalışırsan onu kırarsın! Eğer onu kendi haline bırakırsan, daima eğri olmaya devam eder! Onun için kadınlar hakkında hayrı tavsiye edici olmanızı vasiyet ederim!”

Buhari 3110, Müslim 1478/60, Nesei İşretü’n-Nisa 258, İbni Ebi Şeybe 4/184/4, Begavi 2332

✿ Ebu Hureyre (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Mü’min bir erkek mü’min bir kadından nefret etmesin! Eğer erkek onun bir huyundan hoşnut değilse, diğer yahut başka bir huyundan hoşnut olabilir.”

Müslim 1469/61, Ebu Avane 4493, Begavi Mesabih 2417

✿ Sa’d bin Ebi Vakkas (Radiyahallahu Anh) şöyle dedi:

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“...Kuşkusuz ki, sen Allah’ın vechini isteyerek harcayacağın her bir nafakadan muhakkak ki, ecir alırsın! Hatta eşinin ağzına koyacağın bir lokmadan bile ecir alırsın...”

Buhari 3/1221

3) Evlilik karşılıklı fedakarlıktır vurgusu yapılmış. Doğrudur. Bundan başka üstadımızın ifadesiyle: Bir ailenin saadet-i hayatiyesi; koca ve karı mabeyninde bir emniyet-i mütekabile ve samimî bir hürmet ve muhabbetle devam eder.

Lem'alar - 197

Sevgi, saygı, güven üç sac ayağı gibiyse, iletişim becerisi o ocağın harıdır.

✿ Allah size kendi nefislerinizden eşler yarattı, eşlerinizden de sizin için oğullar ve torunlar yarattı ve sizi temiz gıdalarla rızıklandırdı. Onlar hâla bâtıla inanıp Allah’ın nimetine nankörlük mü ediyorlar? Nahl : 72

✿ “Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve merhamet var etmesi de onun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için elbette ibretler vardır.” (Rum, 30/21)

✿ “Onlar sizin için, siz de onlar için birer elbisesiniz.” (Bakara, 187)

✿ “Kim evlenirse imanının yarısını tamamlamış olur; kalan diğer yarısı hakkında ise Allah’tan korksun!” (Heysemî, IV, 252)

✿ “Nikâh benim sünnetimdir. Kim benim sünnetimle amel etmezse, benden değildir. Evleniniz! Zira ben, diğer ümmetlere karşı sizin çokluğunuz ile iftihar edeceğim. Kimin maddî imkânı varsa, hemen evlensin. Kim maddî imkân bulamazsa, nafîle oruç tutsun. Çünkü oruç, onun için şehveti kırıcıdır.” (İbn-i Mâce, Nikâh, 1/1846)

✿ “Ey insanlar! Kadınların haklarına riâyet ediniz! Onlara şefkat ve sevgi ile muâmele ediniz! Onlar hakkında Allah’tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları, Allah emâneti olarak aldınız; onların nâmuslarını ve iffetlerini Allah adına söz vererek helâl edindiniz!” (Sahîh-i Buhârî Muhtasarı, X. 398)

4) Kadın iltifattan hoşlanır. ilgi ve alaka bekler, yaptığı işin beğenilmesini ister, tenkidden ziyade, takdirle ıslah olmayı fıtratı ister. Eşiyle sohbet etmekten, gezmekten, birlikte vakit geçirmekten hoşlanır.

Bu hizmet-i Kur’aniyede bulunan kardeşlerinizi tenkid etmemek ve onların üstünde faziletfüruşluk nev’inden gıpta damarını tahrik etmemektir. Çünkü nasıl insanın bir eli diğer eline rekabet etmez, bir gözü bir gözünü tenkid etmez, dili kulağına itiraz etmez, kalb ruhun ayıbını görmez.. belki birbirinin noksanını ikmal eder, kusurunu örter, ihtiyacına yardım eder, vazifesine muavenet eder; yoksa o vücut-u insanın hayatı söner, ruhu kaçar, cismi de dağılır.

Hem nasıllı bir fabrikanın çarkları birbiriyle rekabetkârane uğraşmaz, birbirinin önüne tekaddüm edip tahakküm etmez, birbirinin kusurunu görerek tenkid edip sa’ye şevkini kırıp ataletle uğratmaz. Belki bütün istidadlarıyla, birbirinin hareketini umumî maksada tevcih etmek için yardım ederler, hakikî bir tesanüd bir ittifak ile gaye-i hilkatlerine yürürler. Eğer zerre mikdar bir taarruz, bir tahakküm karışsa; o fabrikayı karıştıracak, neticesiz akîm bırakacak. Fabrika sahibi de o fabrikayı bütün bütün kırıp dağıtacak.

Lem’alar - 161

4) ✿ “Allah, erkeğin eşi ile şakalaşmasından hoşlanır ve bundan dolayı ikisine de sevap yazar. Ve rızıklarını da helalinden bereketlendirir.” (Kenzü'l-Ummal, h no: 44404)

✿ Saadetin esaslarından "nikâh" ise: Evet insanın en fazla ihtiyacını tatmin eden, kalbine mukabil bir kalbin mevcut bulunmasıdır ki, her iki taraf sevgilerini, aşklarını, şevklerini mübadele etsinler ve lezaizde birbirine ortak, gam ve kederli şeylerde de yekdiğerine muavin ve yardımcı olsunlar. Evet bir işde mütehayyir kalan veya birşeye dalarak tefekkür eden adam velev zihnen olsun, ister ki; birisi gelsin, kendisiyle o hayreti, o tefekkürü paylaşsın. Kalblerin en latifi, en şefiki; kısm-ı sâni ile tabir edilen kadın kalbidir. Fakat kadın ile ruhî

imtizacı (geçimi) ikmal eden, kalbî ünsiyet ve ülfeti itmam eden, surî ve zahirî olan arkadaşlığı samimîleştiren; kadının iffetiyle, ahlâk-ı seyyieden temiz ve pâk bulunması ve çirkin ârizalardan hâlî olmasıdır.

İşârât-ül İ'caz - 145

5) "Süte su katamam, kimse görmüyorsa Allah görüyor" der. Bu kız Hz Ömer'in oğlu Asım'la evlenir. Ömer bin-i sani ünvanıyla meşhur olan Ömer ibn-i Abdülaziz bu soydandır.

✿ Aranızda birbirinizin mallarını haksız yere yemeyin. İnsanların mallarından bir kısmını bile bile günaha girerek yemek için onları hakimlere (rüşvet olarak) vermeyin.

Bakara, 188

✿ Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda batıl yollarla yemeyin. Ancak karşılıklı rıza ile yapılan ticaretle olursa başka. Kendinizi helak etmeyin. Şüphesiz Allah size karşı çok merhametlidir.

Nisa, 29

✿ "Bir takım insanlar (Allah'ı tesbih ederler) ki, ne ticaret ne de alışveriş onları Allah'ı anmaktan, namaz kılmaktan ve zekât vermekten alıkoymaz. Onlar, kalplerin ve gözlerin allak bullak olduğu bir günden korkarlar." (Nur, 24/37)

✿ "Ölçüde ve tartıda hile yapanların vay hâline! Onlar insanlardan (bir şey) ölçüp aldıkları zaman, tam ölçerler. Fakat kendileri onlara bir şey ölçüp yahut tartıp verdikleri zaman eksik ölçüp tartarlar. Onlar, büyük bir gün; insanların, âlemlerin Rabbinin huzurunda duracakları gün için diriltileceklerini sanmıyorlar mı?" (Mutaffifin, 83/1-4)

✿ "İşte onlar öyle kimselerdir ki, doğru yola karşılık sapıklığı satın almışlardır. Bu alışverişleri kendilerine kâr sağlamamıştır; doğru yolu da bulmuş değillerdir." (Bakara, 2/16)

6) Allah'ın emrine uygun olarak anlayış gerekir. Karşılıklı fedakarlık ve sabır gerekir. Bir tarafın ihmali diğeri için bahane olmamalıdır. Kişi ecrini evvela Allah'dan beklemelidir.

6) Hak namına, hakikat hesabına olan tesadüm-ü efkâr ise; maksadda ve esasta ittifak ile beraber, vesailde ihtilaf eder. Hakikatın her köşesini izhar edip, hakka ve hakikata hizmet eder. Fakat tarafgirane ve garazkârane, firavunlaşmış nefis-i emmare hesabına hodfüruşluk, şöhetperverane bir tarzdaki tesadüm-ü efkârdan bârika-i hakikat değil, belki fitne ateşleri çıkıyor. Çünkü maksadda ittifak lâzım gelirken, öylelerin efkârının Küre-i Arz'da dahi nokta-i telakisi bulunmaz. Hak namına olmadığı için, nihayetsiz müfritane gider. Kabil-i iltiyam olmayan inşikaklara sebebiyet verir. Hâl-i âlem buna şahiddir.

Mektubat - 268

7) Nezaket, zerafet, şefkat gibi annelik duygularıyla kadın bezenmiştir. Duygusaldır. Değişime açıktır.

✿ Saadetin esaslarından "nikâh" ise: Evet insanın en fazla ihtiyacını tatmin eden, kalbine mukabil bir kalbin mevcut bulunmasıdır ki, her iki taraf sevgilerini, aşklarını, şevklerini

mübadele etsinler ve lezaizde birbirine ortak, gam ve kederli şeylerde de yekdiğerine muavin ve yardımcı olsunlar. Evet bir işde mütehayyir kalan veya birşeye dalarak tefekkür eden adam velev zihnen olsun, ister ki; birisi gelsin, kendisiyle o hayreti, o tefekkürü paylaşsın. Kalblerin en latifi, en şefiki; kısm-ı sâni ile tabir edilen kadın kalbidir. Fakat kadın ile ruhî imtizacı (geçimi) ikmal eden, kalbî ünsiyet ve ülfeti itmam eden, surî ve zahirî olan arkadaşlığı samimîleştiren; kadının iffetiyle, ahlâk-ı seyyieden temiz ve pâk bulunması ve çirkin ârizalardan hâlî olmasıdır.

İşârât-ül İ'caz - 145

Hem refika-i hayatını, rahmet-i İlahiyenin munis, latif bir hediyesi olduğu cihetiyle sev ve muhabbet et. Fakat çabuk bozulan hüsn-ü suretine muhabbetini bağlama. Belki kadının en cazibedar, en tatlı güzelliği, kadınlığa mahsus bir letafet ve nezaket içindeki hüsn-ü sîretidir. Ve en kıymetdar ve en şirin cemali ise; ulvî, ciddî, samimî, nuranî şefkatidir. Şu cemal-i şefkat ve hüsn-ü sîret, âhir hayata kadar devam eder, ziyadeleşir. Ve o zaîfe, latife mahlukun hukuk-u hürmeti, o muhabbetle muhafaza edilir. Yoksa hüsn-ü suretin zevaliyle, en muhtaç olduğu bir zamanda bîçare hakkını kaybeder.

Sözler - 640

Refika-i hayatına meşru dairesinde, yani latif şefkatine, güzel hasletine, hüsn-ü sîretine binaen samimî muhabbet ile, refika-i hayatını da naşizelikten, sair günahlardan muhafaza etmenin netice-i uhreviyesi ise: Rahîm-i Mutlak, o refika-i hayatı, hurilerden daha güzel bir surette ve daha zînetli bir tarzda, daha cazibedar bir şekilde, ona dâr-ı saadette ebedî bir refika-i hayatı ve dünyadaki eski maceraları birbirine mütelezzizane nakletmek ve eski hatıratı birbirine tahattur ettirecek enis, latif, ebedî bir arkadaş, bir muhib ve mahub olarak verileceğini va'detmiştir. Elbette va'dettiği şeyi kat'î verecektir.

Sözler - 648

Ehl-i dalalet, Risale-i Nur'un elmas kılınçlarına mukabele edemedikleri için, şakirdleri içinde derd-i maişet cihetinden ve bahar mevsimi gafletinden istifade ederek; -meşrebler veya hissiyatları muhalefetinden- zayıf damarları bulup şakirdler içindeki tesanüdü sarsmak istediklerini hissettim ve anladım. Sakın! Çok dikkat ediniz, içinize bir mübayenet düşmesin. İnsan hatadan hâlî olamaz, fakat tövbe kapısı açıktır. Nefis ve şeytan, sizi kardeşinize karşı itiraza ve haklı olarak tenkide sevkettiği vakit deyiniz ki: "Biz değil böyle cüz'î hukukumuzu, belki hayatımızı ve haysiyetimizi ve dünyevî saadetimizi, Risale-i Nur'un en kuvvetli rabitası olan tesanüde feda etmeye mükellefiz. O bize kazandırdığı netice itibariyle dünyaya, enaniyete ait herşeyi feda etmek vazifemizdir." deyip nefsinizi susturunuz! Medar-ı niza' bir mes'ele varsa, meşveret ediniz. Çok sıkı tutmayınız, herkes bir meşrebde olmaz. Müsamaha ile birbirine bakmak, şimdi elzemdir.

Kastamonu Lâhikası - 234

8) Allah a çok kulluk eden, samimi, ihlaslı, dedikodu etmeyen, islamî ilimlere vakıf, kamil iman ve ahlak sahibi, selim kalpli ve müstakim akıllı, tecrübeli kimselerle istişare edilmeli. Heva ve hevese uymamalı.

(فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا) ٦٥

65 - Hayır! Rabbine andolsun ki onlar, aralarında çıkan çekişmeli işlerde seni hakem yapıp, sonra da verdiği hükme, içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın, tam bir teslimiyetle boyun eğmedikçe iman etmiş olmazlar.

Nisa,65

9) Sabırlı ol, ani karar verme, hemen yüz çevirme, güzelce nasihat et, fırsat tanı, sırrını ifşa etme, meseleleri çıkmaza sokma, şiddetten uzak dur, ehil kimselerle meşveret et.

✿ Bakara Suresi, 45. ayet: Sabır ve namazla yardım dileyin. Bu, şüphesiz, huşû duyanların dışındakiler için ağır (bir yük)dır.

Bakara Suresi, 153. ayet: Ey iman edenler, sabırla ve namazla yardım dileyin. Gerçekten Allah, sabredenlerle beraberdir.

Bakara Suresi, 155. ayet: Andolsun, Biz sizi biraz korku, açlık ve bir parça mallardan, canlılardan ve ürünlerden eksiltmekle imtihan edeceğiz. Sabır gösterenleri müjdele.

Bakara Suresi, 177. ayet: Yüzlerinizi doğuya ve batıya çevirmeniz iyilik değildir. Ama iyilik, Allah'a, ahiret gününe, meleklerle, Kitaba ve peygamberlere iman eden; mala olan sevgisine rağmen, onu yakınlarla, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışa, isteyip-dilenene ve kölelere (özgürlükleri için) veren; namazı dosdoğru kılan, zekatı veren ve ahidleştiklerinde ahidlerine vefa gösterenler ile zorda, hastalıkta ve savaşın kızıştığı zamanlarda sabredenler(in tutum ve davranışlarıdır). İşte bunlar, doğru olanlardır ve müttaki olanlar da bunlardır.

Lokman Suresi, 17. ayet: "Ey oğlum, namazı dosdoğru kıl, ma'rufu emret, münkerden sakındır ve sana isabet eden (musibetler)e karşı sabret. Çünkü bunlar, azmedilmesi gereken işlerdendir.

Nahl Suresi, 126. ayet: Eğer ceza verecekseniz, size verilen cezanın misliyle ceza verin ve eğer sabrederseniz, andolsun bu, sabredenler için daha hayırlıdır.

Allah indinde, insanların en kötüsü, birbirinin sırrını başkasına söyleyen karı-kocadır.)
[Müslim]

"Allah'tan korkan kimseler, öfkelerini yutarlar ve insanları affederler. Allah iyilik edenleri sever." (Âl-i İmrân sûresi (3), 134)

"İyilikle kötülük aynı değildir. Kötülüğü en iyi bir davranışla önle. O zaman aranızda düşmanlık bulunan kimsenin candan bir dost olduğunu göreceksin. Bu mükemmel davranışı, ancak sabredenler gösterebilir. Bu mertebeye ancak olgunluktan büyük payı olanlar erişebilir." (Fussilet sûresi (41), 34-35)

"Kim sabredip bağışlarsa, bu ancak büyüklerin yapabileceği değerli bir davranıştır." (Şûrâ sûresi (42), 43)

"Eğer sen katı ve kaba davransaydın, etrafından dağılıp giderlerdi" [Âl-i İmrân sûresi (3), 159]

Enfal Suresi, 46. ayet: Allah'a ve Resûlü'ne itaat edin ve çekişip birbirinize düşmeyin, çözümlüp yığınlaşırsınız, gücünüz gider. Sabredin. Şüphesiz Allah, sabredenlerle beraberdir.

Yunus Suresi, 109. ayet: Sana vahyolunana uy ve Allah hükmünü verinceye kadar sabret. O, hükmedenlerin en hayırlısıdır.

Hud Suresi, 11. ayet: Sabredenler ve salih amellerde bulunanlar başka. İşte, bağışlanma ve büyük ecir bunlarındır.

Ra'd Suresi, 22. ayet: Ve onlar-Rablerinin yüzünü (hoşnutluğunu) isteyerek sabrederler, namazı dosdoğru kılarlar, kendilerine rızık olarak verdiklerimizden gizli ve açık infak ederler ve kötülüğü iyilikle savarlar. İşte onlar, bu yurdun (dünyanın güzel) sonucu (ahiret mutluluğu) onlar içindir.

Hac Suresi, 35. ayet: Onlar ki, Allah anıldığı zaman kalpleri ürperir; kendilerine isabet eden musibetlere sabredenler, namazı dosdoğru kılanlar ve rızık olarak verdiklerimizden infak edenlerdir.

Allah Teâlâ kullarına lutufkârdır. Onlara kolaylık gösterilmesine memnun olur. Zorluk çıkaranlara ve başkalarına vermediği başarıyı ve sevabı, kolaylık gösterenlere verir.”

Müslim, Birr 77. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 10; İbni Mâce, Edeb 9

“Yumuşak davranamayan kimse, bütün hayırlardan mahrum kalmış sayılır.”

Müslim, Birr 74-76. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 10; Tirmizî, Birr 67; İbni Mâce, Edeb 9

Ebû Hüreyre radiyallahu anh'den rivayet edildiğine göre bir adam Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'e:

- Bana öğüt ver, dedi. O da:

- “Kızma!” buyurdu.

O zât isteğini birkaç defa tekrarladı.

Resûl-i Ekrem de her defasında “Kızma!” buyurdu.

Buhârî, Edeb 76. Ayrıca bk. Tirmizî, Birr 73

Âişe radiyallahu anhâ şöyle dedi:

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem iki şeyden birini yapma konusunda serbest bırakıldığı zaman, günah olmadığı takdirde mutlaka onların en kolayını seçerdi. Yapılacak şey günah ise, ondan en uzak duran kendisi olurdu. Allah'ın yasakları çiğnenmediği sürece şahsı adına

hiçbir şeyden dolayı intikam almamış; Allah'ın yasağı çiğnenmişse, onun cezasını mutlaka vermiştir.

Buhârî, Menâkıb 23, Edeb 80, Hudûd 10; Müslim, Fezâil 77, 78. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 4

“Cehenneme kimin girmeyeceğini veya cehennemin kimi yakmayacağını size haber vereyim mi? Cana yakın olan, herkesle iyi geçinen, yumuşak başlı olup insanlara kolaylık gösteren kimseleri cehennem yakmaz.” Tirmizî, Kıyâmet 45

10) Kadın eğe kemiğinden yaratılmıştır

Allah ın emanetidir.

Kadın ve erkek birbiri üzerinde hak sahibidir

Çocuğuna olan şefkati sebebiyle, naşize olmayıda terk etse cennetlidir.

✿ Ey insanlar! Kadınların haklarına riâyet ediniz! Onlara şefkat ve sevgi ile muâmele ediniz! Onlar hakkında Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları, Allah emâneti olarak aldınız; onların namuslarını ve iffetlerini Allah adına söz vererek helâl edindiniz!” (Müslim, Hac, 147)

“Her şeyi çift yarattık ki, düşünüp ibret alasınız.” (ez-Zâriyât, 49)

“Yerin bitirdiklerinden, insanların kendilerinden ve henüz mâhiyetini bilmedikleri şeylerden bütün çiftleri yaratan Allâh'ı tesbih ve takdis ederim.” (Yâsîn, 36)

“Kadınlar erkeklerin, diğer yarısıdır.” (Ebû Dâvûd, Tahâret, 94; Tirmizî, Tahâret, 82)

Tesettür, kadınlar için fitrîdir ve fitratları iktiza ediyor. Çünkü kadınlar hilkaten zaîf ve nazik olduklarından, kendilerini ve hayatından ziyade sevdiği yavrularını himaye edecek bir erkeğin himaye ve yardımına muhtaç bulunduğundan, kendini sevdirmek ve nefret ettirmemek ve istiskale maruz kalmamak için, fitrî bir meyli var. Hem kadınların on adedden altı-yedisi ya ihtiyardır, ya çirkindir ki; ihtiyarlığını ve çirkinliğini herkese göstermek istemezler. Ya kıskançtır; kendinden daha güzellere nisbeten çirkin düşmemek veya tecavüzden ve ittihâmdan korkar, taarruza maruz kalmamak ve kocası nazarında hıyanetle müttehem olmamak için, fitraten tesettür isterler.

Lem'alar - 196

Hem kadınlarda, ecnebi erkeklere karşı fitraten korkaklık, tahavvûf var. Tahavvûf ise, fitraten tesettürü iktiza ediyor.

Lem'alar - 196

Risale-i Nur'un en mühim bir esası şefkat olmasından, nisa tairesi şefkat kahramanları bulunmaları cihetiyle daha ziyade Risale-i Nur'la fitraten alâkadardırlar. Ve lillahilhamd, bu fitrî alâkadarlık çok yerlerde hissediliyor. Bu şefkattaki fedakârlık, hakikî bir ihlası ve

mukabelesiz bir fedakârlık manasını ifade ettiğinden, şimdi bu zamanda pek çok ehemmiyeti var.

Lem'alar - 199

Evet bir vâlide veledini tehlikeden kurtarmak için hiçbir ücret istemeden ruhunu feda etmesi ve hakikî bir ihlas ile vazife-i fitriyesi itibariyle kendini evlâdına kurban etmesi gösteriyor ki; hanımlarda gayet yüksek bir kahramanlık var. Bu kahramanlığın inkişafı ile; hem hayat-ı dünyeviyesini, hem hayat-ı ebediyesini onunla kurtarabilir. Fakat bazı fena cereyanlarla, o kuvvetli ve kıymetdar seciye inkişaf etmez veyahut sû'-i istimal edilir.

Lem'alar - 199

Kadınların saadet-i uhreviyesi gibi, saadet-i dünyeviyeleri de ve fitratlarındaki ulvî seciyeleri de bozulmaktan kurtulmanın çare-i yegânesi, daire-i İslâmiyedeki terbiye-i diniyeden başka yoktur!..

Lem'alar - 201

11) Abdest almak, öfkeyi kontrol etmek, insanî zaaflara teslim olmamak, Allah ın emirlerine uymak, sabretmek, evliliği sürdürme gayretinde olmak, hemen yüz çevirmemek, şiddete başvurmadan kızdığını hissettirmek, büyüklere danışmak.

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا ﴿إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾

Onlar ki, kendilerine bir musîbet geldiği zaman: “Muhakkak ki biz, Allah'a âidiz ve muhakkak ki biz, ancak O'na dönücüleriz!” derler.

Bakara, 156

“Mer'ayı tecâvüz eden (sınırı aşan) koyun sürüsünü çevirmek için çobanın attığı taşlarla musâb olan(isâbet alan) bir koyun, lisân-ı hâliyle der ki: ‘Biz çobanın emri altındayız. O bizden daha ziyâde fâidemizi düşünür. Mâdem onun rızâsı yoktur, dönelim’ der. Kendisi döner, sürü de döner. Ey nefis! Sen o koyundan fazla âsî değilsin! Dâll (haktan sapmış) değilsin! Kaderden sana atılan bir musîbet taşına ma’ruz kaldığın zaman, **إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ** [Muhakkak ki biz, Allah'a âidiz ve muhakkak ki biz, ancak O'na dönücüleriz!] de! Ve merci'-i hakîkî'ye (hakîkî dönülmesi gereken Zât'a) dön, îmâna gel, mükedder olma(kederlenme)! Allah da, çoban gibi seni senden daha ziyâde düşünür.” (Mesnevî-i Nûriye, Habbe, 105)

﴿كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَارِهُونَ﴾

(Onların bu hali,) müminlerden bir gurup kesinlikle istemediği halde, Rabbinin seni evinden hak uğruna çıkardığı (zamanki halleri) gibidir.

﴿يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ﴾

Gerçek apaçık ortaya çıktıktan sonra, sanki göz göre göre ölüme sürülüyorlarmış gibi seninle o konuda tartışıyorlardı.

وَأَذِّبْكُمْ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهُمَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشُّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ

O vakit Allah size, iki tâifeden(silâhsız kervan veya silâhlı düşmandan) birinin şübhesiz sizin olacağını va'd ediyordu; fakat (siz,) gerçekten zayıf (ve silahsız) olanın sizin olmasını istiyordunuz; hâlbuki Allah, sözleriyle o hakkı gerçekleştirmek (İslâm'ı üstün kılmak) ve kâfirlerin kökünü kesmek istiyordu.

لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ

O suçluların istememelerine rağmen, Allah, hakkı gerçekleştirmek, batılı yok etmek istedi.

Enfal, 5-8

✳ Kullarım sana, benden soracak olurlarsa, şübhesiz ki ben onlara yakıным. Dua edenin duasına icabet ederim. (Öyleyse) onlar da benim davetime icabet etsinler ve bana iman etsinler ki (akıl, doğruluk ve olgunluk sahibi olan) rüşt ehlinden olsunlar. (2/Bakara 186)

✳ De ki: "Allah'a ve Resûl'e itaat edin." Şayet yüz çevirirlerse şübhesiz ki Allah, kâfirleri sevmez. (3/Âl-i İmran 32)

✳ Allah'a ve Resûl'e itaat edin ki merhamet olunassınız. (3/Âl-i İmran 132)

✳ Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, Resûl'e itaat edin. Sizden olan (Müslim/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen) yöneticilere de (itaat edin). Herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, şayet Allah'a ve Ahiret Günü'ne inanıyorsanız (o meseleyi çözmek için) Allah'a ve Resûl'e götürün. Bu, daha hayırlı ve sonuç bakımından daha güzeldir. (4/Nisâ 59)

✳ Kim Allah'a ve Resûl'e itaat ederse bunlar, Allah'ın kendilerine nimet verdiği nebler, sıddıklar, şehitler ve salihlerle beraber olacaklardır. Ne güzel arkadaşdır bunlar!

► Bu, Allah'tan olan bir lütuftur. Her şeyi bilen olarak Allah yeter. (4/Nisâ,69- 70)

Kim Resûl'e itaat ederse hiç şübhesiz Allah'a itaat etmiş olur. Kim de yüz çevirirse seni, onların üzerine koruyucu göndermedik. (4/Nisâ 80)

✳ Ey iman edenler! Sizleri, size hayat verecek şeylere davet ettiğinde Allah'a ve Resûl'e icabet edin. Bilin ki Allah, kişiyle kalbi (düşünceleri) arasına girer. Ve muhakkak (diriltilip), O'nun huzurunda toplanacaksınız. (8/Enfâl 24)

✳ Mümin erkekler ve mümin kadınlar birbirlerinin dostudurlar. İyiliği emreder, kötülükten alıkoyar, namazı dosdoğru kılar, zekâtı verir, Allah'a ve Resûl'üne itaat ederler. Allah'ın rahmet edecekleri bunlardır işte. Şübhesiz ki Allah, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir. (9/Tevbe 71)

✳ Onlar ki; büyük günahlardan ve fuhşiyattan kaçınır, kızdıkları zaman da bağışlarlar. (42/Şûrâ 37)

► ❁ Onlar Rablerinin (iman ve salih amel) çağrısına icabet eder, namazı dosdoğru kılarlar. İşleri, aralarında istişare iledir. Kendilerine verdiğimiz rızıktan infak ederler. (42/Şûrâ 38)

❁ ► Allah'ın (verdiği hüküm nedeniyle), geri çevrilmesi mümkün olmayan gün gelmeden önce, Rabbinizin (iman ve salih amel) çağrısına icabet edin. O gün ne sığınacağınız ne de saklanabileceğiniz bir yeriniz olur. (42/Şûrâ 47)

❁ Ey nefis! böyle ebleh olmamak istersen; Allah namına ver, Allah namına al, Allah namına başla, Allah namına işle. Vesselâm.

Sözler - 7

❁ وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

Onlar Rablerinin çağrısına uyarlar ve namazı dosdoğru kılarlar. Aralarındaki işlerini istişare ederek yürütürler. Kendilerine verdiğimiz rızıklardan da Allah yolunda harcarlar.

Şura, 38

❁ Sekizinci Mukaddeme

Temhid:

Şu gelen uzun mukaddemeden usanma. Zira nihayeti, nihayet derecede mühimdir. Hem de şu gelen mukaddeme, her kemali mahveden ye'si öldürür. Ve herbir saadetin mayesi olan ümidi hayatlandırır. Ve mazi başkalarına ve istikbal bize olacağına beşaret verir. Taksime razıyız. İşte mevzuu: Ebna-yı maziyle ebna-yı müstakbeli müvazene etmektir. Hem de mekatib-i âliyede elif ve bâ okunmuyor. Mahiyet-i ilim bir dahi olsa, suret-i tedrisi başkadır. Evet mazi denilen mekteb-i hissiyatla, istikbal denilen medrese-i efkâr bir tarzda değildir. Evvelâ: Ebna-yı maziden muradım, İslâmların gayrisından onuncu asırdan evvel olan kurûn-u vustâ ve ûlâdır. Amma millet-i İslâm, üçyüz seneye kadar mümtaz ve serfiraz ve beşyüz seneye kadar filcümle mazhar-ı kemaldır. Beşinci asırdan onikinci asra kadar ben maziyle tabir ederim, ondan sonra müstakbel derim. Bundan sonra malûmdur ki: İnsanda müdebbir-i galib, ya akıl veya basardır. Tabir-i diğer ile ya efkâr veya hissiyattır. Veyahut ya haktır veya kuvvettir. Veyahut ya hikmet veya hükümettir. Veyahut ya müyulat-ı kalbiyedir veya temayülat-ı akliyedir. Veyahut ya heva veya hüdâdır. Buna binaen görüyoruz ki: Ebna-yı mazinin bir derece safi olan ahlâk ve hâlis olan hissiyatları galebe çalarak gayr-ı münevver olan efkârlarını istihdam ederek şahsiyat ve ihtilafat meydanı aldı. Fakat ebna-yı müstakbelin bir derece münevver olan efkârları heves ve şehvetle muzlim olan hissiyatlarına galebe ederek emrine müsahhar eylediğinden, hukuk-u umumiyenin hükümferma olacağı muhakkak oldu. İnsaniyet bir derece tecelli etti. Beşaret veriyor ki: Asıl insaniyet-i kübra olan İslâmiyet, sema-i müstakbelde ve Asya'nın cinanı üzerinde bulutsuz güneş gibi pertev-efşan olacaktır.

Vakta ki mazi derelerinde hükümferma olan garaz ve husumet ve meyl-üt tefevvuku tevlid eden hissiyat ve müyulat ve kuvvet idi. O zamanın ehlini irşad için iknaiyat-ı hitabiye kâfi idi. Zira hissiyatı okşayan ve müyulata tesir ettiren, müddeayı müzeyyene ve şaşaalandırmak veyahut hâile veya kuvve-i belâgatla hayale me'nus kılmak, bürhanın yerini tutar idi. Fakat

bizi onlara kıyas etmek, hareket-i ric'iyye ile o zamanın köşelerine sokmak demektir. Herbir zamanın bir hükmü var. Biz delil isteriz, tasvir-i müddeâ ile aldanmayız.

Vakta ki hal sahrasında istikbal dağlarına daima yağmur veren hakaik-i hikmetin maden-i tebahhuratı efkâr ve akıl ve hak ve hikmet olduklarından ve yeni tevellüde başlayan meyl-i taharri-i hakikat ve aşk-ı hak ve menfaat-ı umumiyeyi menfaat-ı şahsiyeye tercih ve meyl-i insaniyetkâraneyi intac eyleyen berahin-i katıadan başka isbat-ı müddeâ birşeyle olmaz... Biz ehl-i haliz, namzed-i istikbaliz. Tasvir ve tezyin-i müddeâ, zihnimizi işba' etmiyor. Bürhan isteriz.

Biraz da iki sultan hükmünde olan mazi ve istikbalin hasenat ve seyyiatlarını zikrederim. Mazi ülkesinde ekseriyetle hükümferma, kuvvet ve heva ve tabiat ve müyulat ve hissiyat olduğundan; seyyiatından biri, herbir emirde, -velev filcümle olsun- istibdad ve tahakküm var idi. Hem de meslek-i gayra husumete, kendi mesleğine iltizam ve muhabbetten daha ziyade ihtimam olunur idi. Hem de bir şahsa husumetin, başkasının muhabbeti suretinde tezahürü idi. Hem de keşf-i hakikata mani olan iltizam ve taassub ve tarafdarlığın müdahaleleri idi.

Hasıl-ı kelâm: Müyulat muhtelif olduklarından tarafdarlık hissi, herşeye parmak vurmak ile ihtilafatla ihtilâl çıkarıldığından, hakikat ise kaçıp gizlenirdi. Hem de istibdad-ı hissiyatın seyyielerindendir ki: Mesalik ve mezahibi ikame edecek, galiben taassub veya tadel-i gayr veya safsata idi. Halbuki üçü de nazar-ı şeriatta mezmum ve uhuvvet-i İslâmiyeye ve nisbet-i hemcinsiyeye ve teavün-ü fitrîye münâfîdir. Hattâ o derece oluyor; bunlardan biri taassub ve safsatasını terkederek nâsın icma' ve tevatürünü tasdik ettiği gibi, birden mezheb ve mesleğini tebdil etmeye muztar kalıyor. Halbuki taassub yerinde hak ve safsata yerinde bürhan ve tadel-i gayr yerinde tevfiik ve tatbik ve istişare ederse, dünya birleşse hak olan mezheb ve mesleğini bir parça tebdil edemez. Nasıki zaman-ı saadette ve selef-i sâlihîn zamanlarında hükümferma hak ve bürhan ve akıl ve meşveret olduklarından, şükûk ve şübehatın hükümleri olmaz idi. Kezalik görüyoruz ki: Fennin himmetiyle, zaman-ı halde filcümle, inşâallah istikbalde bitamamihî hükümferma kuvvete bedel hak ve safsataya bedel bürhan ve tab'a bedel akıl ve hevaya bedel hüda ve taassuba bedel metanet ve garaza bedel hamiyet ve müyulat-ı nefsanîyeye bedel temayülat-ı ukûl ve hissiyata bedel efkâr olacaklardır; karn-ı evvel ve sâni ve sâlis'teki gibi ve beşinci karn'a kadar filcümle olduğu gibi. Beşinci asırdan şimdîye kadar kuvvet hakkı mağlub eylemiş idi.

Saltanat-ı efkârın icra-yı hasenesindendir ki: Hakaik-i İslâmiyetin güneşi, evham ve hayalât bulutlarından kurtulmuş, her yeri tenvire başlamıştır. Hattâ dinsizlik bataklığında taaffün eden adamlar dahi o ziya ile istifadeye başlamışlardır. Hem de meşveret-i efkârın mehasinindendir ki: Makasid ve mesalik, bürhan-ı katı' üzerine teessüs ve her kemale mümidd olan hakk-ı sabit ile hakaiki rabteylemesidir. Bunun neticesi; bâtil, hak suretini giymekle efkârı aldatmaz.

Ey ihvan-ı müslimîn!.. Hal, lisan-ı hal ile bize beşaret veriyor ki: Sırr-ı

قَدْ جَاءَ الْحَقُّ وَ زَهَقَ الْبَاطِلُ

boynunu kaldırmış, el ile istikbale işaret edip, yüksek ses ile ilân ediyor ki: Dehre ve tabayi'-i beşere, damen-i kıyamete kadar hâkim olacak, yalnız âlem-i kevnde adalet-i ezeliyenin tecelli ve timsali olan hakikat-ı İslâmiyettir ki, asıl insaniyet-i kübra denilen şey odur.

İnsaniyet-i suğra denilen mehasin-i medeniyet, onun mukaddemesidir. Görülmüyor mu ki: Telahuktan neş'et eden tenevvür-ü efkâr ile toprağa benzeyen evham ve hayalâtı hakaik-i İslâmiyenin omuzu üzerinden hafifleştirmiştir. Bu hal gösteriyor ki: Nücüm-u sema-yı hidayet olan o hakaik tamamen inkişaf ve tele'lü' ve lem'a-nisar olacaktır.

عَلَى رَغْمِ أَنْوَابِ الْأَعْدَاءِ

Eğer istersen istikbal içine gir, bak! Hakikatlerin meydanında hikmetin taht-ı nezaret ve murakabesinde teslis içinde tevhidi arayanlar, safsata ederek asıl tevhid-i mahz ve itikad-ı kâmil ve akl-ı selim kabul ettiği akide-i hak ile mücehhez ve seyf-i bürhan ile mütekallid olanlarla mübareze ve muharebe ederse; nasıl birden mağlub ve münhezim oluyor... Kur'an'ın üslûb-u hakîmanesine yemin ederim ki: Nasara'yı ve emsalini havalandırarak dalalet derelerine atan, yalnız aklı azl ve bürhanı tard ve ruhbanı taklid etmektir. Hem de İslâmiyeti daima tecelli ve inbisat-ı efkâr nisbetinde hakaiki inkişaf ettiren, yalnız İslâmiyetin hakikat üzerinde olan teessüs ve bürhan ile takallüdü ve akıl ile meşvereti ve taht-ı hakikat üstünde bulunması ve ezelden ebede müteselsil olan hikmetin desatirine mutabakat ve muhakâtidir. Acaba görülmüyor: Âyâtın ekser fevatih ve havatiminde nev'-i beşeri vicdana havale ve aklın istişaresine hamlettiriyor. Diyor:

أَفَلَا يَنْظُرُونَ

ve

فَأَنْظُرُوا

ve

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ

ve

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ

ve

تَتَفَكَّرُوا

ve

مَا يَشْعُرُونَ

ve

يَعْقِلُونَ

ve

مَا يَعْقِلُونَ

ve

يَعْلَمُونَ

ve

فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ

Ben dahi derim:

فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ

Hâtime

فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ

Zahirden ubûr ediniz! Hakikat sizi bekliyor. Fakat gördüğünüz vakit incitmeyiniz. Esah ve lâzım...

Muhâkemat - 39

12) İlimin başı sabırdır. Sabrı bilmek kadar, sabretmeyide bilmek gerek. Öğrendiklerimiz önce kendi nefsimiz içindir.

✿ Bakara Suresi, 153. ayet: Ey iman edenler, sabırla ve namazla yardım dileyin. Gerçekten Allah, sabredenlerle beraberdir.

Ebû Hüreyre'den (r.a.) nakledildiğine göre, Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

“Güçlü kimse, insanları güreşte yenen değil, bilakis öfke anında kendisine hâkim olandır.” (Müslim, Birr, 107)

İbn Ömer'den (r.a.) nakledildiğine göre, Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu:

“İnsanlarla bir arada yaşayan ve onların eziyetlerine sabreden mümin, insanlarla bir arada yaşamayan ve onların eziyetlerine sabretmeyen müminden daha büyük ecre nail olur.” (İbn Mâce, Fiten 23; İbn Hanbel, II, 44)

13) Habersiz eve dönmemeli, ailesini haberdar etmeli, hoşuna gitmeyen bir durumla karşılaşacak olsa hemen tepki göstermek yerine önce ne olduğunu tedkik etmeli.

✿ Efendimiz yolculuktan döndüğünde de aynı sözleri söyler ve şu cümleleri ilâve ederdi:

“Biz yolculuktan dönen, tevbe eden, kulluk yapan ve Rabbimiz’e hamd eden kişileriz.”
(Müslim, Hac, 425; Ebû Dâvûd, Cihad, 72)

✿ Ka’b bin Mâlik’den (r.a.) rivayet edildiğine göre Resûlullah, bir yolculuktan döndüğü zaman ilk olarak mescide uğrar ve iki rekât namaz kılardı. (Buhârî, Meğâzî, 79)

✿ Peygamberimiz şöyle buyurur: “Yolculuk azaptan bir parçadır. Sizi uykudan, yemekten ve içmekten eder. Sizden birisi işini görünce hemen ailesinin yanına dönsün” Buhari

✿ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ (سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ۝ ۳۱ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ۝ ۴۱) اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَىٰ، وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضَىٰ، اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرِنَا هَذَا وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ، وَالْخَلِيفَةُ ((في الأهل، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعَثَاءِ السَّفَرِ وَكَآبَةِ الْمُنْظَرِ وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ وَالْأَهْلِ))

“Allah en büyüktür. Allah en büyüktür. Allah en büyüktür. Bunu bizim hizmetimize veren Allah’ı tüm noksanlıklardan tenzih ederiz. Yoksa biz buna güç yetiremezdik. Şüphesiz ki biz, Rabbimize döneceğiz. Allah’ım! Senden, bu yolculuğumuzda iyilik ve takva, razı olacağın amel dileriz. Allah’ım! Bu yolculuğumuzu bize kolaylaştır ve onun uzaklığını bize yakın kıl. Allah’ım! Sen, yolculukta dost ve ailemiz için vekilsin. Allah’ım! Yolculuğun meşakkatinden, üzücü manzara (görmekten), ailem ve malımda kötü değişiklikler (ile karşılaşmaktan) sana sığınırım.”

Yolculuktan dönünce bu duayla birlikte şunu da söyler:

((.أَيُّونَ تَأْتِيُونَ، عَابِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ))

“Biz, (yolculuktan, vatanımıza selamet içerisinde) dönenler, tevbe edenler, ibadet edenler, Rabbimize hamd edenleriz.” [Müslim]

✿ Seferden dönerken, çoluk çocuğunuza yararlı bir taş da olsa, hediye getiriniz." İbn-i Asakir

✿ Hediyeleşin, çünkü hediye sevgiyi artırır, kalpteki kötü hisleri giderir."
"Hediyeleşin, birbirinizi sevin."

"Birbirinize yiyecek hediye edin. Bu, rızkınızda genişlik hasıl eder."

"Hediyeleşin, sevgi yönüyle artın."

"Hediyeleşin, çünkü hediye kalpte karalık olan (kin, buğz ve adavet) duygularını giderir."

"Ziyaretleşin, hediyeleşin. Çünkü ziyaret sevgiyi perçinler, hediye de kalpteki (buğz, kin, adavet gibi) kötü duyguları söker atar."

✿ İbn Abbas'tan rivâyet edildiğine göre, Hz. Peygamber (s.a.s) ashapdan birine (Eşec Abdulkays'e) şöyle buyurmuştur: "Sende iki özellik var. Allah onları sever: Hilm (yumuşaklık, şefkatli olma) ve teenni."

✿ el-Müzenî'nin rivâyet ettiğine göre, Hz. Muhammed (s.a.s) "İktisatlı olma, teenni ile, güzellikle ve doğru dürüst hareket etme, peygamberliğin hasletlerindedir" buyurmuştur.

14) Tevbe-i nasuh lazım, yani samimi, ihlaslı bir tevbe ve o günaha bir daha dönmemeye azmetme, günaha çağırان ortamlardan ve arkadaşlardan uzak kalma, alemi günahın hayali dahi meşgul etmeyecek şekilde ilimle, ibadetle geçirmek, ölümü, kabri ve cehennemi çokça hatırlamak.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبَةٌ إِلَى اللَّهِ تَوْبَةٌ نَصُوحًا عَلَىٰ رَبِّكُمْ أَنْ يَكْفَرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتِمِّمْ لَنَا نُورَنَا وَاعْفُ رَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Ey îmân edenler! (Samîmî bir tevbe olan) Tevbe-i Nasûh ile Allah'a tevbe edin! Olur ki Rabbiniz, sizin kötülüklerinizi örter ve Allah, peygamberi ve onunla berâber îmân edenleri utandırmayacağı bir günde, sizi altlarından ırmaklar akan Cennetlere koyar! Onların nûru önlerinde ve sağlarında koşar (da): “Rabbimiz! Nûrumuzu bize tamamla ve bize mağfireteyle! Şübhesiz ki sen, herşeye hakkıyla gücü yetensin!” derler.

Tahrir,8

✿ (Bu mektub gayet ehemmiyetlidir)

Aziz, sıddık kardeşlerim!

Bugünlerde Kur'an-ı Hakîm'in nazarında imandan sonra en ziyade esas tutulan takva ve amel-i sâlih esaslarını düşündüm. Takva, menhiyattan ve günahlardan içtinab etmek; ve amel-i sâlih, emir dairesinde hareket ve hayrat kazanmaktır. Her zaman def-i şer, celb-i nef'a racih olmakla beraber; bu tahribat ve sefahet ve cazibedar hevesat zamanında bu takva olan def-i mefasid ve terk-i kebair üss-ül esas olup, büyük bir rüchaniyet kesbetmiş.

Bu zamanda tahribat ve menfi cereyan dehşetlendiği için, takva bu tahribata karşı en büyük esastır. Farzlarını yapan, kebireleri işlemeyen, kurtulur. Böyle kebir-i azîme içinde amel-i sâlih'in ihlasla muvaffakiyeti pek azdır. Hem az bir amel-i sâlih, bu ağır şerait içinde çok hükmündedir.

Hem takva içinde bir nevi amel-i sâlih var. Çünkü bir haramın terki vâcibdir. Bir vâcibi işlemek, çok sünnetlere mukabil sevabı var. Takva, böyle zamanlarda, binler günahın tehacümünde bir tek içtinab, az bir amelle, yüzer günah terkinde, yüzer vâcib işlenmiş oluyor. Bu ehemmiyetli nokta niyetiyle, takva nâmıyla ve gûnahtan kaçınmak kasdıyla, menfi ibadetten gelen ehemmiyetli a'mal-i sâlihdir.

Risale-i Nur şakirdlerinin bu zamanda en mühim vazifeleri, tahribata ve günahlara karşı takvayı esas tutup davranmak gerektir.

Madem her dakikada, şimdiki tarz-ı hayat-ı içtimaiyede yüz günah insana karşı geliyor; elbette takva ile ve niyet-i içtinab ile yüz amel-i sâlih işlemiş hükmündedir. Malûmdur ki; bir adamın bir günde harab ettiği bir sarayı, yirmi adam yirmi günde yapamaz ve bir adamın tahribatına karşı yirmi adam çalışmak lâzım gelirken; şimdi binler tahribatçıya mukabil, Risale-i Nur gibi bir tamircinin bu derece mukavemeti ve tesirâtı pek hârikadır. Eğer bu iki mütekebil kuvvetler bir seviyede olsaydı, onun tamirinde mu'cizevari muvaffakiyet ve fütuhat görülecekti.

Ezcümle:

Hayat-ı içtimaiyeyi idare eden en mühim esas olan hürmet ve merhamet gayet sarsılmış. Bazı yerlerde gayet elîm ve bîçare ihtiyarlar ve peder ve vâlideler hakkında dehşetli neticeler veriyor. Cenab-ı Hakk'a şükür ki; Risale-i Nur bu müdhiş tahribata karşı, girdiği yerlerde mukavemet ediyor, tamir ediyor. Sedd-i Zülkarneyn'in tahribiyle, Ye'cüc ve Me'cüc'lerin dünyayı fesada vermesi gibi; şeriat-ı Muhammediye (A.S.M.) olan sedd-i Kur'anînin tezelzülüyle Ye'cüc ve Me'cüc'den daha müdhiş olarak ahlâkta ve hayatta zulmetli bir anarşilik ve zulümlü bir dinsizlik fesada ve ifsada başlıyor.

Risale-i Nur'un şakirdleri, böyle bir hâdisede manevî mücahedeleri, inşâallah zaman-ı Sahabedeki gibi az amelle, pek çok büyük sevab ve a'mal-i sâlihaya medar olur.

Aziz kardeşlerim! İşte böyle bir zamanda, bu dehşetli hâdisata karşı, ihlas kuvvetinden sonra bizim en büyük kuvvetimiz; iştirak-i a'mal-i uhrevî düsturuyla birbirimize kalemler ile, herbirinin a'mal-i sâliha defterine hasenat yazdırdıkları gibi, lisanlarıyla herbirinin takva kal'asına ve siperine kuvvet ve imdad göndermektir. Ve bilhâssa fırtınalı tehacüme hedef olan bu fakir ve âciz kardeşinize, bu mübarek şuhur-u selâsede ve eyyam-ı meşhurede yardımına koşmak, sizin gibi kahraman ve vefadar ve şefkatkârların şe'nidir. Bütün ruhumla bu imdad-ı manevîyi sizden rica ediyorum. Ve ben dahi, iman ve sadakat şartlarıyla, Risale-i Nur talebelerini bütün dualarıma ve manevî kazançlarıma, yirmidört saatte, iştirak-i a'mal-i uhreviye düsturuyla, bazan yüz defadan ziyade Risale-i Nur talebeleri ünvanıyla hissedar ediyorum.

Said Nursî

Kastamonu Lâhikası - 149

✿ İşte ey sabırsız nefsim! Sen üç sabır ile mükellefsin. Birisi: Taat üstünde sabırdır. Birisi: Masiyetten sabırdır. Diğeri: Musibete karşı sabırdır. Aklın varsa, şu üçüncü ikazdaki temsilde görünen hakikatı rehber tut. Merdane "Yâ Sabûr" de, üç sabrı omuzuna al. Cenab-ı Hakk'ın sana verdiği sabır kuvvetini eğer yanlış yolda dağıtmazsan, her meşakkate ve her musibete kâfi gelebilir ve o kuvvetle dayan.

Sözler - 271

15) Helalle yetinmemek, harama iştiha duymak, dünî terbiye noksanlığı, hayatın gayesini bilmemek, Allah 'ı , peygamberi, ahireti unutmak, haram lokma yemeye devam etmek.

Tefrik vasıtası kuvve-i akliyedir.

الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمَ

: Sırat-ı müstakim; şecaat, iffet, hikmetin mezcinden ve hülâsasından hasıl olan adl ü adaletle işarettir. Şöyle ki:

Tegayyür, inkılab ve felâketlere maruz ve muhtaç şu insan bedeninde iskân edilen ruhun yaşayabilmesi için üç kuvvet ihdas edilmiştir. Bu kuvvetlerin birincisi: Menfaatleri celb ve cezb için kuvve-i şeheviye-i behimiye. İkincisi: Zararlı şeyleri def için kuvve-i sebuiye-i

gazabiye. Üçüncüsü: Nef' ve zararı, iyi ve kötüyü birbirinden temyiz için kuvve-i akliye-i melekiyedir.

Lâkin insandaki bu kuvvetlere şeriatça bir hadd ve bir nihayet tayin edilmiş ise de, fitraten tayin edilmemiş olduğundan bu kuvvetlerin herbirisi tefrit, vasat, ifrat namıyla üç mertebeye ayrılırlar. Meselâ: Kuvve-i şehviyenin tefrit mertebesi humuddur ki; ne helâle ve ne de harama şehveti, iştihası yoktur. İfrat mertebesi fücurdur ki; namusları ve ırzları payimal etmek iştihasında olur. Vasat mertebesi ise iffettir ki; helâline şehveti var, harama yoktur.

İhtar:

Kuvve-i şehviyenin yemek, içmek, uyumak ve konuşmak gibi fûruatında da bu üç mertebe mevcuddur.

Ve keza kuvve-i gazabiyenin tefrit mertebesi cebanettir ki, korkulmayan şeylerden bile korkar. İfrat mertebesi tehevürdür ki, ne maddî ve ne manevî hiçbir şeyden korkmaz. Bütün istibdadlar, tahakkümler, zulümler bu mertebenin mahsulüdür. Vasat mertebesi ise şecaattır ki; hukuk-u diniye ve dünyeviyesi için canını feda eder, meşru' olmayan şeylere karışmaz.

İhtar:

Bu kuvve-i gazabiyenin fûruatında da şu üç mertebenin yeri vardır.

Ve keza kuvve-i akliyenin tefrit mertebesi gabavettir ki, hiçbir şeyden haberi olmaz. İfrat mertebesi cerbezendir ki; hakkı bâtil, bâtili hak suretinde gösterecek kadar aldatıcı bir zekâyâ mâlik olur. Vasat mertebesi ise hikmettir ki; hakkı hak bilir imtisal eder, bâtili bâtil bilir içtinab eder.

وَمَنْ يُؤْتِ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا

İşârât-ül İ'caz - 23

İhtar:

Bu kuvvetin şu üç mertebeye inkısamı gibi; fûruatı da, o üç mertebeyi hâvidir. Meselâ: Halk-ı ef'al mes'elesinde Cebr Mezhebi ifrattır ki, bütün bütün insanı mahrum eder. İtızal Mezhebi de tefrittir ki, tesiri insana verir. Ehl-i Sünnet Mezhebi vasattır. Çünkü bu mezheb beyne-beynedir ki; o fiillerin bidayetini irade-i cüz'iyeye, nihayetini irade-i külliye veriyor. Ve keza itikadda da ta'til ifrattır, teşbih tefrittir, tevhid vasattır.

Hülâsa:

Şu dokuz mertebenin altısı zulümdür, üçü adl ü adalettir. Sırat-ı müstakimden murad şu üç mertebedir.

İşârât-ül İ'caz - 24

İhtar:

En büyük hidayet, hicabın kaldırılmasıyla hakkı hak, bâtılı bâtil göstermektir.

اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا الْحَقَّ حَقًّا وَ ارْزُقْنَا اتِّبَاعَهُ وَ ارْزُقْنَا الْبَاطِلَ بَاطِلًا وَ ارْزُقْنَا اجْتِنَابَهُ آمِينَ
İşârât-ül İ'caz - 22

✿ Günahlar, hayat-ı ebediyede daimî hastalıklardır. Bu hayat-ı dünyevîde dahi kalb, vicdan, ruh için manevî hastalıklardır. Sen eğer sabredip şekva etmezsen, şu muvakkat bir hastalık ile daimî pek çok hastalıklardan kurtuluyorsun. Eğer günahları düşünmüyorsan, yahut âhireti bilmiyorsan veya Allah'ı tanımıyorsan, sende öyle dehşetli bir hastalık var ki; milyon defa sendeki bu küçük hastalıktan daha büyüktür. Ondan feryad et.
Lem'alar, 209

16) Güya annesinin dilini öpmek ister fakat maksadı ısırmaaktır. Çünkü annesi küçüklüğünde hırsızlık yaptığında onu men etmek yerine sözleriyle teşvik etmiştir. Eşlerde birbirini gerekirse aza kanaat etmekle, haramdan uzak durmaya, helalle yetinmeye ve memnun olmaya teşvik etmelidir, zekatını vermelidir, şükür ehli olmalıdır, rızkını aramaya erken başlanmalıdır.

✿ Bu makamda İktisad ve Şükür Risalelerinin tamamı ehemmiyetle okunmalı

17) Hamileliğinde komşusunun narının suyunu iğne deliği açarak içen bir kadının hikayesi meşhurdur. Çocuğu doğduğunda insanların su kırbasını deler. Nar suyunun bedeli ödendikten sonra çocuk bu kötü huyundan vazgeçer.

İkinci hadise fakat müsbet manada, üstadımızın babasının, hayvanlarını olatmaya götürürken, komşu tarlaların mahsulüne zarar vermesin diye ağızlarını torbayla bağlamasıdır. Neticesi Bediüzzaman , Molla Abdullah, alim ve muallim Abdülmecid, alime Alime hanım gibi evlatlardır

Üçüncü olarak, sadece midesini değil, gözünü, kulağını, dilini, zihnini, fikrini, kalbini muharremattan alıkoyan, amel-i salihle iştilal eden anne ve babanın evlatlarında salih ve saliha olurlar biiznillah. Ekser salih ve saliha şahsiyetlerin anne babaları böyle takva üzerinedir.

✿ Şurası muhakkak ki, haramlar apaçık bellidir, helaller de apaçık bellidir. Bu ikisi arasında (haram veya helal olduğu) şüpheli olanlar vardır. İnsanlardan çoğu bunları bilmez. Bu durumda, kim şüpheli şeylerden kaçınırsa, dinini de, ırzını da tebric etmiş olur. Kim de şüpheli şeylere düşerse harama düşmüş olur, tıpkı koruluğun etrafında sürüsünü otlatan çoban gibi ki, her an koruluğa düşebilecek durumdadır. Haberiniz olsun, her melikin bir koruluğu vardır, Allah'ın koruluğu da haramlarıdır. Haberiniz olsun, cesette bir et parçası var ki, eğer o sağlıklı olursa cesedin tamamı sağlıklı olur, eğer o bozulursa, cesedin tamamı bozulur. Haberiniz olsun bu et parçası kalptir." [Buharî, İman 39, Büyû 2; Müslim, Müsakat 107, (1599); Ebu Davud, Büyû 3, (3329, 3330); Tirmizî, Büyû 1, (1205); Nesâî, Büyû 2, (7, 241).]

✿.Kim günah şüphesi sezindiği bir şeyi terkederse, o haramlığı apaçık olan şeyi daha çok terkedici olmuştur. Kim şüphelendiği şeyi yapmada cü'retkâr olursa haramlığı açık olan şeye düşmesi yakındır."
(Buhari, Büyü)

18) Birbirinin yüzüne su serpmek, inna lillahi ve inna ileyhi raciun, es salatü hayr un min en nevm gibi güzel ve ibretli sözlerle uyandırmak, abdestli olmaya gayret etmek, ölümü hatırlamak.

✿ Ebu Hureyre -radiyallahu anh-'dan merfû olarak rivayet olunduğuna göre Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: «Gecenin bir kısmında kalkıp namaz kılan ve karısını da (namaz kılması için) uyandıran, kalkmak istemediği zaman yüzüne su serpen kimseye Allah rahmet etsin. Gece kalkıp namaz kılan ve kocasını da (namaz kılması için) uyandıran, kalkmak istemediği zaman yüzüne su serpen kadına Allah rahmet etsin.»
[Hasen Hadis] - [İbn Mâce rivayet etmiştir - Nesâî rivayet etmiştir - Ebû Dâvûd rivayet etmiştir - Ahmed rivayet etmiştir]

✿ Dünya bir metâdır (geçimlidir). Dünya metânının en hayırlısı da, saliha bir kadındır.»

20) Maddi vücûd, manevî vücûd

✿ İnsan, nur-u iman ile a'lâ-yı illiyyîne çıkar; Cennet'e lâıyık bir kıymet alır. Ve zulmet-i küfür ile, esfel-i safilîne düşer; Cehennem'e ehil (olacak) bir vaziyete girer. Çünkü iman, insanı Sâni'-i Zülcelal'ine nisbet ediyor; iman, bir intisabdır. Öyle ise insan, iman ile insanda tezahür eden san'at-ı İlahiye ve nukuş-u esma-i Rabbaniye itibariyle bir kıymet alır. Küfür, o nisbeti kat'eder. O kat'dan san'at-ı Rabbaniye gizlenir. Kıymeti dahi yalnız madde itibariyle olur. Madde ise, hem fâniye, hem zâile, hem muvakkat bir hayat-ı hayvanî olduğundan, kıymeti hiç hükmündedir.
Sözler - 311

23. Söz, 1. Mebhas, 1. Nokta bu makama münasip bir derstir.

21) Maddi vücudun gıdası yemek içmektir.

Manevî vücudun gıdası Allah'ı anmak, zikir, ibadet, beş vakit namaz ve Allah'ı ve ahiret günü hatırlatan sohbet meclisleridir yani Risale-i Nur dersleridir.

✿ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

Onlar, îmân edenler ve kalbleri Allah'ın zikri ile mutmain olan kimselerdir. Bilesiniz ki, kalbler ancak Allah'ın zikri ile mutmain olur.

Rad,28

✿ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

Bütün ervah ve kulûbün dalaletten neş'et eden ızdırabat ve keşmekeş ve ızdırabattan neş'et eden manevî elemelerden kurtulmaları, bir tek Hâlık'ı tanımakla olur. Bütün mevcudatı, bir tek Sâni'a vermekle necat buluyorlar, bir tek Allah'ın zikriyle mutmain olurlar.
Sözler - 662

22) Düğün sünnet-i seniyyeye muvafık olmalıdır, nikah ilan edilmelidir, israfa ve gösterişe kaçmadan yemek verilmelidir, ilahiler söylenebilir, evliliğin hikmetini anlatan kısa bir sohbet edilebilir, insanlık haysiyetine yakışmayacak taşkın hallerden uzak durulmalıdır, fakat nisbeten gençlerin meşru dairede örfü uygun olarak eğlenmeleri sünnet-i seniyyeye muvafık olur.

“Gayrimeşrû birleşme ile meşrû evliliği birbirinden ayıran şey, def çalmak ve ilân etmektir.”
Tirmiz'i, ibn-mace, nikah

Rubey binti Muavviz radiyallahü anhâ anlatmıştır:

Ben gelin olduğumun kuşluk vaktinde Resûlullah Aleyhissalâtü Vesselâm evlenme törenime geldi. O sırada küçük kızlarımız deflerini çalmakta ve Bedir günü şehit düşen atalarının kahramanlıklarını nağme ile dile getirmekte idiler. Nihayet içlerinden biri: “Aramızda yarını bilen bir Peygamber vardır.” dedi. Bunun üzerine Resûlullah Aleyhissalâtü Vesselâm:

“Bu sözü bırak da bundan önce söylediklerini söylemeye devam et.” buyurdu.
Tirmiz'i, nikah

Yukarıda zikredilen temel ölçüler çerçevesinde, imkânlar ölçüsünde, Üstadımızın ifâdesiyle, ulvî hüzünleri ve Rabbânî aşkları seslendirecek biçimde meselâ ilâhîler, kahramanlık türküleri veya geleneklerimizde olduğu şekliyle mevlitler okuyan bir grup varsa düğün programına alınabilir. Küçük parodilerle, skeçlerle, eğlendirici ve düşündürücü oyunlarla, ulvî zevkleri tahrik eden şiirlerle ve hoş vakit geçirmeye yönelik küçük çaplı yarışmalarla düğün programı zenginleştirilebilir. Harama girmemeye, nefsi ve şehveti tahrik edecek biçimde kadın-erkek karışık şarkı, türkü, oyun ve sâir eğlencelere yer vermemeye, düğünün bütün safhalarında düğün gerekçesiyle de olsa israftan ve savurganlıktan kaçınmaya azamî özen gösterilmelidir.

Düğün sonunda evlenen çiftler tebrik edilmeli, hayırlı bir evlilik hayatı ve hayırlı nesiller dilemelidir.

.....

Bu sırta binaendir ki, şeriatça bazı savtlar helâl, bazıları da haram kılınmıştır. Evet ulvî hüzünleri, Rabbânî aşkları îras eden sesler, helâldir. Yetimane hüzünleri, nefsanî şehevati tahrik eden sesler, haramdır. Şeriatın tayin etmediği kısım ise, senin ruhuna, vicdanına yaptığı tesire göre hüküm alır.

İşârât-ül İ'caz - 70

23) Çocuğun terbiyesinden evvela anne-baba sorumludur. Lisan-ı hal ile kuvvetli iman dersi verilmelidir. Çocuk yaşlılarıyla oynamalıdır, kendinden büyüklerle değil. Anne-baba kendi

cinsinden olan çocuğunu kendi gittiği nurlu meclislere götürmelidir, ta ki çocuk dininin emirlerini toplum içinde yaşamayı görsün. 7 yaşına geldiğinde namaz kılmayı öğretmek, 10 yaşında şiddetle emretmek, 5 vakit namaza devam etmesini teşvik etmek lazımdır. Kızlar 12-13 yaşına geldiklerinde erkek çocuklardan uzak tutulmalı, odaları ayrılmalıdır.

Evet insanın en birinci üstadı ve tesirli muallimi, onun vâlidesidir. Bu münasebetle ben kendi şahsımda kat'î ve daima hissettiğim bu manayı beyan ediyorum:

Ben bu seksen sene ömrümde, seksen bin zâtlardan ders aldığım halde, kasem ediyorum ki; en esaslı ve sarsılmaz ve her vakit bana dersini tazeler gibi merhum vâlidemden aldığım telkinat ve manevî derslerdir ki; o dersler fitratımda, âdetâ maddî vücudumda çekirdekler hükmünde yerleşmiş. Sair derslerimin o çekirdekler üzerine bina edildiğini, aynen görüyorum. Demek bir yaşındaki fitratıma ve ruhuma, merhum vâlidemin ders ve telkinatını, şimdi bu seksen yaşındaki gördüğüm büyük hakikatler içinde birer çekirdek-i esasiye müşahede ediyorum.

Lem'alar - 200

Bana hizmet eden küçücük bir Risale-i Nur talebesinin çoklar namına sorduğu sualine cevabdır.

Sual:

Üstadım, yağmur duası ve namazın neticesi görünmedi, faidesiz kaldı; iki-üç defa bulut toplandı, yağmur vermeden dağıldı. Neden?

Elcevab:

Yağmursuzluk, bu çeşit dua ve namazın vaktidir, illeti ve hikmeti değil. Nasilki güneş ve ayın tutulması zamanında küsuf ve husuf namazı kılınır ve güneşin gurubuyla akşam namazı kılınır; öyle de yağmursuzluk, kuraklık, yağmur namazının ve duasının vaktidir. İbadet ve duanın sebebi ve neticesi, emir ve rıza-i İlahîdir; faidesi, uhrevîdir. Eğer namazdan, ibadetten dünyevî maksadlar niyet edilse, yalnız onlar için yapılsa, o namaz battal olur. Meselâ: Akşam namazı güneşin batmaması için ve husuf namazı ayın açılması için kılınmaz. Öyle de: Bu nevi ibadet, yağmuru getirmek için kılınsa, yanlış olur. Yağmuru vermek, Cenab-ı Hakk'ın vazifesidir. Biz vazifemizi yaptık, onun vazifesine karışmayız. Gerçi yağmur namazının zahir neticesi yağmurun gelmesidir, fakat asıl hakikî, en menfaatli neticesi ve en güzel ve tatlı meyvesi şudur ki: Herkes o vaziyetle anlar ki, onun tayinini veren, babası, hanesi, dükkânı değil; belki onun tayinini ve yemeğini veren, koca bulutları sünger gibi ve zemin yüzünü bir tarla gibi tasarrufunda bulunduran bir zât, onu besliyor, rızkını veriyor. Hattâ en küçücük bir çocuk da -daima aç olduğu vakit vâlidesine yalvarmağa alışmışken- o yağmur duasında küçücük fikrinde büyük ve geniş bu manayı anlar ki: Bu dünyayı bir hane gibi idare eden bir zât; hem beni, hem bu çocukları, hem vâlidelerimizi besliyor, rızıklarını veriyor. O vermese, başkalarının faidesi olmaz. Öyle ise ona yalvarmalıyız der, tam imanlı bir çocuk olur.

Emirdağ Lâhikası 1 - 32

Risale-i Nur'un fitraten ve zamanın vaziyetine göre talebesi olacak, başta masum çocuklardır. Çünkü bir çocuk küçüklüğünde kuvvetli bir ders-i imanî alamazsa, sonra pek zor ve müşkil bir tarzda İslâmiyet ve imanın erkânlarını ruhuna alabilir. Âdetâ gayr-ı müslim

birisinin İslâmiyeti kabul etmek derecesinde zor oluyor, yabani düşer. Bilhâssa peder ve vâlidesini dindar görmezse ve yalnız dünyevî fenlerle zihni terbiye olsa, daha ziyade yabanilik verir. O halde o çocuk, dünyada peder ve vâlidesine hürmet yerinde istiskal edip çabuk ölmelerini arzu ile onlara bir nevi bela olur. Âhirette de onlara şefaathçi değil, belki davacı olur. Neden imanımı terbiye-i İslâmiye ile kurtarmadınız?

İşte bu hakikata binaen en bahtiyar çocuklar onlardır ki; Risale-i Nur dairesine girip dünyada peder ve vâlidesine hürmet ve hizmet ve hasenatı ile onların defter-i a'maline vefatlarından sonra hasenatı yazdırmakla ve âhirette onlara derecesine göre şefaath etmekle bahtiyar evlâd olurlar.

Emirdağ Lâhikası 1 - 41

Dördüncü taife ki, çocuklardır. Bunlar, hamiyet-i milliyeden merhamet isterler, şefkat beklerler. Bunlar da za'f u acz ve iktidarsızlık noktasında; merhametkâr, kudretli bir Hâlıkı bilmekle ruhları inbisat edebilir, istidadları mes'udane inkişaf edebilir. İleride, dünyadaki müdhiş ehval ve ahvale karşı gelebilecek bir tevekkül-ü imanî ve teslim-i İslâmî telkinatıyla o masumlar hayata müştakane bakabilirler. Acaba alâkaları pek az olduğu terakkiyat-ı medeniye dersleri ve onların kuvve-i maneviyesini kıracak ve ruhlarını söndürecek, nursuz sırf maddî felsefî düsturların taliminde midir? Eğer insan bir cesed-i hayvanîden ibaret olsaydı ve kafasında akıl olmasaydı; belki bu masum çocukları muvakkaten eğlendirecek terbiye-i medeniye tabir ettiğiniz ve terbiye-i milliye süsü verdiğiniz bu firengî usûl, onlara çocukçasına bir oyuncak olarak, dünyevî bir menfaati verebilirdi. Mademki o masumlar hayatın dağdağalarına atılacaklar, mademki insandırlar; elbette küçük kalblerinde çok uzun arzuları olacak ve küçük kafalarında büyük maksadlar tevellüd edecek. Madem hakikat böyledir; onlara şefkatin muktezası, gayet derecede fakr u aczinde, gayet kuvvetli bir nokta-i istinad ve tükenmez bir nokta-i istimdadi; kalblerinde iman-ı billah ve iman-ı bil-âhiret suretiyle yerleştirmek lâzımdır. Onlara şefkat ve merhamet bununla olur. Yoksa, divane bir vâlidenin, veledini bıçakla kesmesi gibi, hamiyet-i milliye sarhoşluğuyla, o bîçare masumları manen boğazlamaktır. Cesedini beslemek için, beynini ve kalbini çıkarıp ona yedirmek nev'inden, vahşiyane bir gadirdir, bir zulümdür.

Mektubat - 422

24) Mutlu aile hayatında olması gerekenler:

- 1- Şefkat
- 2- Muhabbet
- 3- Hürmet
- 4- Muavenet
- 5- Muaşeret

.....

Eğer iman-ı âhiret bu geniş hanelerde hükmetse,

birden samimî hürmet ve

ciddî merhamet ve

rüşvetsiz muhabbet ve muavenet ve

hilesiz hizmet ve muaşeret ve

riyasız ihsan ve fazilet ve

enaniyetsiz büyüklük ve meziyet

o hayatta inkişafa başlarlar.

Şualar - 227

Nev'-i beşerin hayat-ı dünyeviyesinde en cem'iyetli merkez ve en esaslı zenberek ve dünyevî saadet için bir Cennet, bir melce, bir tahassüngâh ise; aile hayatıdır. Ve herkesin hanesi, küçük bir dünyasıdır. Ve o hane ve aile hayatının hayatı ve saadeti ise;

samimî ve ciddî ve vefadarane hürmet ve

hakikî ve şefkatli ve fedakârane merhamet ile olabilir.

Ve bu hakikî hürmet ve samimî merhamet ise; ebedî bir arkadaşlık ve daimî bir refakat ve sermedî bir beraberlik ve hadsiz bir zamanda ve hududsuz bir hayatta birbiriyle pederane, ferzendane, kardeşane, arkadaşane münasebetlerin bulunmak fikriyle ve akidesiyle olabilir.

Meselâ der: "Bu haremim, ebedî bir âlemde, ebedî bir hayatta, daimî bir refika-i hayatımdır. Şimdilik ihtiyar ve çirkin olmuş ise de zararı yok. Çünkü ebedî bir güzelliği var, gelecek. Ve böyle daimî arkadaşlığın hatırı için herbir fedakârlığı ve merhameti yaparım." diyerek o ihtiyare karısına, güzel bir huri gibi muhabbetle, şefkatle, merhametle mukabele edebilir. Yoksa kısacık bir-iki saat surî bir refakatten sonra ebedî bir firak ve müfarakate uğrayan arkadaşlık; elbette gayet surî ve muvakkat ve esassız, hayvan gibi bir rikkat-i cinsiye manasında ve bir mecazî merhamet ve sun'î bir hürmet verebilir. Ve hayvanatta olduğu gibi; başka menfaatler ve sair galib hisler, o hürmet ve merhameti mağlub edip o dünya cennetini, cehenneme çevirir.

Şualar - 183

25) Aile hayatında tahribata sebep olan haller:

- 1- Serkeşlik
- 2- Enaniyet
- 3- Hırs
- 4- İtimadsızlık
- 5- Kanaatsizlik

Hem Kur'an merhameten, kadınların hürmetini muhafaza için, hayâ perdesini takmasını emreder. Tâ hevesat-ı rezilenin ayağı altında o şefkat madenleri zillet çekmesinler. Âlet-i hevesat, ehemmiyetsiz bir meta' hükmüne geçmesinler.

{(Haşiye-2): Tesettür-ü nisvan hakkında Otuzbirinci Mektub'un Yirmidördüncü Lem'ası, gayet kat'î bir surette isbat etmiştir ki: Tesettür, kadınlar için fitrîdir. Ref-i tesettür, fitrata münâfîdır.}

Medeniyet ise, kadınları yuvalarından çıkarıp, perdelerini yırtıp, beşeri de baştan çıkarmıştır. Halbuki aile hayatı, kadın-erkek mabeyninde müteakabil hürmet ve muhabbetle devam eder. Halbuki açık-saçıklık, samimî hürmet ve muhabbeti izale edip ailevî [1/1 11:30] Anneciğim Almanya: Lâzımdır tâ dayansın. Bir meclis-i ihvanda güzel karı girdikçe riya ile rekabet, hased ile hodgâmlık debretir damarları!

Yatmış olan hevesat, birdenbire uyanır. Taife-i nisada serbestî inkişafı, sebep olmuş beşerde ahlâk-ı seyyienin birdenbire inkişafı.

Şu medenî beşerin hırçınlaşmış ruhunda, şu suretler denilen küçük cenazelerin, mütebessim meyyitlerin rolleri pek azîmdir; hem müdhiştir tesiri.

{(**): Nasıl meyyite bir karıya nefsanî nazarla bakmak nefsin dehşetle alçaklığını gösterir. Öyle de, rahmete muhtaç bir bîçare meyyitenin güzel tasvirine müştehiyane bir nazarla bakmak, ruhun hissiyat-ı ulviyesini söndürür.}

Memnu' heykel, suretler: Ya zulm-ü mütehaccir, ya mütecessid riya, ya münce mid hevestir. Ya tılsımdır: Celbeder o habis ervahları.

Sözler - 727

Bir ailenin saadet-i hayatiyesi; koca ve karı mabeyninde bir emniyet-i müteakabile ve samimî bir hürmet ve muhabbetle devam eder. Tesettürsüzlük ve açık-saçıklık, o emniyeti bozar, o müteakabil hürmet ve muhabbeti de kırar. Çünkü açık-saçıklık kılığına giren on kadından ancak bir tanesi bulunur ki, kocasından daha güzeli görmediğinden, kendini ecnebiye sevdirmeye çalışmaz. Dokuzu, kocasından daha iyisini görür. Ve yirmi adamdan ancak bir tanesi, karısından daha güzelini görmüyor. O vakit o samimî muhabbet ve hürmet-i müteakabile gitmekle beraber, gayet çirkin ve gayet alçakça bir his uyandırmaya sebebiyet verebilir.

Lem'alar - 197

Malûmdur ki; kesret-i nesil herkesçe matlubdur. Hiçbir millet ve hükümet yoktur ki, kesret-i tenasüle tarafdâr olmasın. Hattâ Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm ferman etmiş:

تَنَاقَحُوا تَكَاتَرُوا فَآتَى أَبَاهِي بِكُمْ الْأَمَمَ

-ev kema kal- Yani: "İzdivac ediniz; çoğalınız. Ben kıyamette, sizin kesretinizle iftihar edeceğim." Halbuki tesettürün refî, izdivacı teksir etmeyip, çok azaltıyor. Çünkü en serseri ve asrî bir genç dahi, refika-i hayatını namuslu ister. Kendi gibi asrî, yani açık-saçık olmasını istemediğinden bekâr kalır, belki de fuhşa sülûk eder. Kadın öyle değil, o derece kocasını inhisar altına alamaz. Çünkü kadının -aile hayatında müdür-ü dâhilî olmak haysiyetiyle kocasının bütün malına, evlâdına ve herşeyine muhafaza memuru olduğundan- en esaslı hasleti sadakattır, emniyettir. Açık-saçıklık ise bu sadakatı kırar, kocası nazarında emniyeti kaybeder, ona vicdan azabı çektirir. Hattâ erkeklerde iki güzel haslet olan cesaret ve sehavet kadınlarda bulunsa, bu emniyete ve sadakata zarar olduğu için, ahlâk-ı seyyiedendir, kötü haslet sayılırlar. Fakat kocasının vazifesi, ona hazinedarlık ve sadakat değil, belki himayet ve merhamet ve hürmettir. Onun için, o erkek inhisar altına alınmaz. Başka kadınları da nikâh edebilir.

Bu sene inzivada iken ve hayat-ı içtimaiyeden çekildiğim halde bazı Nurcu kardeşlerimin ve hemşirelerimin hatırları için dünyaya baktım. Benimle görüşen ekserî dostlardan, kendi ailevî hayatlarından şekvalar işittim. "Eyvah!" dedim. İnsanın hususan müslümanın tahassüngâhı ve bir nevi cenneti ve küçük bir dünyası aile hayatıdır. Bu da mı bozulmağa başlamış dedim. Sebebini aradım. Bildim ki: Nasıl, İslâmiyetin hayat-ı içtimaiyesine ve dolayısıyla din-i İslâma zarar vermek için gençleri yoldan çıkarmak ve gençlik hevesatıyla sefahete sevk etmek için bir iki komite çalışıyormuş. Aynen öyle de; bîçare nisa taifesinin gafil kısmını dahi yanlış yollara sevk etmek için bir iki komitenin tesirli bir surette perde altında çalıştığını hissettim. Ve bildim ki: Bu millet-i İslâma bir dehşetli darbe, o cihetten geliyor.

Ben de siz hemşirelerime ve gençleriniz olan manevî evlâdlarıma kat'iyen beyan ediyorum ki: Kadınların saadet-i uhreviyesi gibi, saadet-i dünyeviyeleri de ve fitratlarındaki ulvî seciyeleri de bozulmaktan kurtulmanın çare-i yegânesi, daire-i İslâmiyedeki terbiye-i diniyeden başka yoktur!.. Rusya'da o bîçare taifenin ne hale girdiğini işitiyorsunuz. Risale-i Nur'un bir parçasında denilmiş ki: Akı başında olan bir adam; refikasına muhabbetini ve sevgisini, beş on senelik fâni ve zahirî hüsn-ü cemaline bina etmez. Belki kadınların hüsn-ü cemalinin en güzeli ve daimîsi, onun şefkatine ve kadınlığa mahsus hüsn-ü sîretine sevgisini bina etmeli. Tâ ki, o bîçare ihtiyarladıkça, kocasının muhabbeti ona devam etsin. Çünkü onun refikası, yalnız dünya hayatındaki muvakkat bir yardımcı refika değil, belki hayat-ı ebediyesinde ebedî ve sevimli bir refika-i hayat olduğundan, ihtiyarlandıkça daha ziyade hürmet ve merhamet ile birbirine muhabbet etmek lâzım geliyor. Şimdiki terbiye-i medeniye perdesi altındaki hayvancasına muvakkat bir refakattan sonra ebedî bir müfarakata maruz kalan o aile hayatı, esasıyla bozuluyor.

Hem Risale-i Nur'un bir cüz'ünde denilmiş ki: Bahtiyardır o adam ki; refika-i ebediyesini kaybetmemek için sâliha zevcesini taklid eder, o da sâlih olur. Hem bahtiyardır o kadın ki; kocasını mütedeyyin görür, ebedî dostunu ve arkadaşını kaybetmemek için o da tam mütedeyyin olur; saadet-i dünyeviyesi içinde saadet-i uhreviyesini kazanır. Bedbahttır o adam ki; sefahete girmiş zevcesine ittiba eder; vazgeçirmeye çalışmaz, kendisi de iştirak eder. Bedbahttır o kadın ki; zevcinin fîskına bakar, onu başka bir surette taklid eder. Veyl o zevc ve zevceye ki; birbirini ateşe atmakta yardım eder. Yani; medeniyet fantaziyelerine birbirini teşvik eder.

İşte, Risale-i Nur'un bu mealdeki cümlelerinin manası budur ki: Bu zamanda aile hayatının ve dünyevî ve uhrevî saadetinin ve kadınlarda ulvî seciyelerin inkişafının sebebi, yalnız daire-i şeriattaki âdâb-ı İslâmiyetle olabilir.

Şimdi aile hayatında en mühim nokta budur ki; kadın, kocasında fenalık ve sadakatsızlık görse, o da kocasının inadına kadının vazife-i ailevîsi olan sadakat ve emniyeti bozsa; aynen askerîdeki itaatın bozulması gibi, o aile hayatının fabrikası zîr ü zeber olur. Belki o kadın, elinden geldiği kadar kocasının kusurunu ıslaha çalışmalıdır ki, ebedî arkadaşını kurtarsın. Yoksa o da, kendini açıklık ve saçıklıkla başkalara göstermeğe ve sevdirmeye çalışsa, her cihetle zarar eder. Çünkü hakikî sadakatı bırakan, dünyada da cezasını görür. Çünkü nâmahremlerin nazarından fitratı korkar, sıkılır, çekilir. Nâmahrem yirmi erkeğin onsekizinin nazarından istiskal eder. Erkek ise, nâmahrem yüz kadından ancak birisinden istiskal eder,

bakmasından sıkılır. Kadın o cihette azab çektiği gibi, sadakatsızlık ittihamı altına girer; za'fiyetiyle beraber, hukukunu muhafaza edemez.

Elhasıl: Nasilki kadınlar kahramanlıkta, ihlasta şefkat itibariyle erkeklere benzemedikleri gibi, erkekler de o kahramanlıkta onlara yetişemiyorlar; öyle de o masum hanımlar dahi, sefahette hiçbir vecihle erkeklere yetişemezler. Onun için fitratlarıyla ve za'if hilkatleriyle nâmahremlerden şiddetli korkarlar ve çarşaf altında saklanmağa kendilerini mecbur bilirler. Çünkü erkek, sekiz dakika zevk ve lezzet için sefahete girse, ancak sekiz lira kadar birşey zarar eder. Fakat kadın sekiz dakika sefahetteki zevkin cezası olarak dünyada dahi sekiz ay ağır bir yükü karnında taşır ve sekiz sene de o hâmisiz çocuğun terbiyesinin meşakkatine girdiği için sefahette erkeklere yetişemez, yüz derece fazla cezasını çeker. Az olmayan bu nevi vukuat da gösteriyor ki; mübarek taife-i nisaiye, fitraten yüksek ahlâka menşe' olduğu gibi, fisk u sefahette dünya zevki için kabiliyetleri yok hükmündedir. Demek onlar daire-i terbiye-i İslâmiye içinde mes'ud bir aile hayatını geçirmeğe mahsus bir nevi mübarek mahlukturlar. Bu mübarekleri ifsad eden komiteler kahrolsunlar!.. Allah bu hemşirelerimi de bu serserilerin şerlerinden muhafaza eylesin, âmîn.

Lem'alar - 203

إِنَّ اللَّهَ يُأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايَ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُم لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ (26)

Şüphesiz ki Allah adâletli davranmayı, iyilik yapmayı ve akrabayı görüp gözetmeyi emreder. Her türlü hayâsızlığı, kötülüğü ve azgınlığı yasaklar. Düşünüp ders almanız için size böyle öğüt verir.

Nahl,90

ذَٰلِكَ الَّذِي يُبَسِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ أَمْنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ

İşte Allah, iman edip sâlih ameller işleyen kullarına bu başarı ve kazancı müjdelemektedir. Rasûlüm! De ki: “Tebliğime karşılık sizden hiçbir ücret istemiyorum. Sizden tek isteğim, akrabaya saygı ve sevgi gösterip insanlar arasındaki kardeşlik ve dostluk ilişkilerini gözetmenizdir.” Unutmayın ki, kim güzel bir iş yaparsa, onu daha güzel işler yapmaya yönlendirir, yaptığı güzelliklerin sevabını da fazlasıyla veririz. Muhakkak ki Allah, çok bağışlayandır, her güzel iş ve davranışın karşılığını bol bol verendir.

Şura,23

وَالَّذِينَ أَمْنُوا وَأَتَّبَعْتُهُمُ دُرِّيئُهُمْ بِإِيمَانٍ الْحَقْنَا بِهِمْ دُرِّيئَهُمْ وَمَا لَتَنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ

İman edenleri ve onların nesillerinden makbul bir iman ile kendilerinin izlerini tâkip edenleri cennette birbirlerine kavuşturacak, bu kavuşturma sebebiyle kimsenin sevabından da bir şeyi eksiltmeyeceğiz. Her kişi, kendi kazandığına karşılık bir rehindir!

Tur,21

وَأِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ أَهْلِهَا إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا

Şâyet karı-kocanın aralarının iyice açılmasından ve artık yuvanın dağılmasından endişe ederseniz, erkeğin ve kadının ailesinden birer hakem belirleyin. İki taraf da iyi niyetle işi düzeltmek isterse, Allah karı-kocanın arasındaki dargınlığı giderip barışmalarını sağlayacaktır. Şüphesiz Allah her şeyi bilir, kullarının her hâlimden haberdardır.

Nisa,35

Sana neyi infak edeceklerini soruyorlar. De ki: “Hayır olarak infak ettiklerinizi; ebeveyne, akrabalara, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışa (verin). Hayır olarak ne yaparsanız, şüphesiz ki Allah onu bilir.”

Bakara 215

Allah'ın, iman edip salih amel işleyen kullarına müjdelediği budur işte. De ki: “Ben, akrabalık bağından (kaynaklı) sevgi dışında sizden bir ücret istemiyorum/tek isteğim akrabalık bağına gözetmenizdir. Kim bir güzellik/iyilik elde ederse, biz onun güzelliğini/iyiliğini arttırırız. Çünkü Allah (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Gafûr, (kullarına teşekkür eden ve yaptıklarının karşılığını fazlasıyla veren) Şekûr'dur.”

Şûrâ 23

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّانِمِينَ وَالصَّانِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

Şüphesiz, Müslüman erkekler ve Müslüman kadınlar, mü'min erkekler ve mü'min kadınlar, gönülden (Allah'a) itaat eden erkekler ve gönülden (Allah'a) itaat eden kadınlar, sadık olan erkekler ve sadık olan kadınlar, sabreden erkekler ve sabreden kadınlar, saygıyla (Allah'tan) korkan erkekler ve saygıyla (Allah'tan) korkan kadınlar, sadaka veren sadık erkekler ve sadaka veren sadık kadınlar, oruç tutan erkekler ve oruç tutan kadınlar, ırzlarını koruyan erkekler ve (ırzlarını) koruyan kadınlar, Allah'ı çokça zikreden erkekler ve (Allah'ı çokça) zikreden kadınlar; (işte) bunlar için Allah, bir bağışlanma ve büyük bir ecir hazırlamıştır.

Ahzab,35

27) “Sizin en hayırlınız, ailesine karşı en hayırlı olanınızdır. Ben de aileme karşı en hayırlı olanınızdır.” (Tirmizi, Menâkıb, 63)

“Dikkat edin! Sizin, hanımlarınızın üzerinde hakkınız vardır. Hanımlarınızın da sizin üzerinizde hakkı vardır. Sizin hanımlarınız üzerindeki haklarınız, (onların) namuslarını muhafaza etmeleri ve hoşlanmadığınız kimselerin evinize girmesine izin vermemeleridir. Dikkat edin! Hanımlarınızın sizin üzerinizdeki hakları ise onların giyim ve gıda ihtiyaçlarını güzelce karşılamandır.” (Tirmizi, Radâ', 11)

“Kadınlar, erkeklerle birlikte bir bütünü tamamlayan diğer yandır.” (Ebu Davud, Taharet, 94)

“Kadınlar hakkında Allah’tan korkun. Çünkü siz, onları Allah’ın emaneti olarak aldınız ve Allah’ın adıyla (nikah kıyıp) onları kendinize helal kıldınız.” (Müslim, Hac, 147)

“Mümin bir kimse, eşine karşı nefret beslemesin. Çünkü onun bazı huylarından hoşlanmasa da hoşlandığı başka huyları mutlaka vardır.” (Müslim, Radâ’, 61)

“Kişinin harcadığı en hayırlı para, ailesi için harcadığı, Allah yolunda cihad için hayvanına harcadığı ve yine Allah yolunda arkadaşları için harcadığı paradır.” (Müslim, Zekat, 38)

“Hiçbir baba, evladına güzel terbiyeden daha kıymetli bir bağışta bulunmamıştır.” (Tirmizî, Birr ve sıla, 33)

“Yavrum! Ailenin yanına girdiğin zaman selam ver. Bu, sana ve ev halkına bereket olur.” (Tirmizi, İsti’zân, 10)

Allah Resulü (s.a.v.) namazların sonunda şöyle dua ederdi:

“Allah’ım! Ey Rabbimiz ve her şeyin Rabbi! Beni ve ailemi dünya ve ahirette her an sana ihlasla bağlı kıl. Ey yücelik ve ikram sahibi!” (Ebu Davud, Vitr, 25)

28) Şer’an koca, karıya küfüv olmalı, yani birbirine münasib olmalı. Bu küfüv ve denk olmak, en mühimmi diyanet noktasındadır. Ne mutlu o kocaya ki; kadınının diyanetine bakıp taklid eder, refikasını hayat-ı ebediyede kaybetmemek için mütedeyyin olur.

Bahtiyardır o kadın ki; kocasının diyanetine bakıp "Ebedî arkadaşımı kaybetmeyeyim" diye takvaya girer.

Veyl o erkeğe ki; sâliha kadını ebedî kaybettirecek olan sefahete girer. Ne bedbahttır o kadın ki; müttaki kocasını taklid etmez, o mübarek ebedî arkadaşını kaybeder.

Binler veyl o iki bedbaht zevc ve zevceye ki; birbirinin fıskını ve sefahetini taklid ediyorlar. Birbirine ateşe atılmasında yardım ediyorlar!..
Lem’alar - 197

Ey oğul!

Kendileriyle dünyada sırf dünyalık için arkadaşlık ve dostluk ettiğin şu kişileri yarın göremeyeceksin. Aranız ayrılacak. Kötü dost ve arkadaşlarla aran nasıl ayrılmasın ki, sen onlarla Allah için değil, Allah’tan başka şeyler için dostluk ettin. Eğer insanlarla mutlaka dostluk, arkadaşlık ve ahabplık etmen gerekiyorsa takva sahibi, arif, ilmi ile âmil, yalnız Allah’ın rızasını isteyen ve Allah’ın nazarında itibarı olan kişilerle dostluk ve arkadaşlık et! Şu kimselerle dostluk ve arkadaşlık kur:

- 1- Seni Allah’a yaklaştırsın.
- 2- Seni dalaletten kurtarsın, doğru yola çöksün.
- 3- Seni dünyaya kul köle olmaktan kurtarsın.

4- Önüne ahiret nimetlerini sersin.

5- Seni nefsin esaretinden kurtarsın, hürriyete kavuşursun.

6- Seni yılanların, akreplerin ve vahşi hayvan tabiatlı insanlardan kurtarsın; rahata, huzura kavuşursun.

Abdulkadir-i Geylani

Edebi gözetmek, zikirden üstündür. Edebi gözetmeyen Hakk'a kavuşamaz.

Ehlin gönlü için (ailenin gönlünü almak için) günah işlemek ahmaklıktır.

Farzı bırakıp, nafîle ibadetleri yapmak boşuna vakit geçirmektir.

Gına sahiplerinin yani zenginlerin, alçak gönüllü olması güzeldir. Fakirlerin ise onurlu olması lazımdır.

Kalbin tasviyesi (temizlenmesi); İslamiyet'e uymakla, sünnetlere yapışmakla, bid'atlerden kaçmakla ve nefse tatlı gelen şeylerden sakınmakla olur. Zikir ve rehberi, doğru yolu gösteren âlimi sevmek bunu kolaylaştırır.

İmam-ı Rabbani

29) Sanırım burada benim evladıma nasihatim soruluyor:

Eşine hürmetli ol, kanaatkar ol, diyanetine dikkat et, gülyüzlü ol, temiz ol, yemeğini ve ihtiyaçlarını vaktinde ikram et, geciktirme, konuşmak istediğinde onun dinlemeye müştak olduğu zamanı gözet, sabırlı ol, tecessüs etme, ailesine hürmet et.

Benim rahmetli anacığım ise bana şunları derdi:

Edepli ol, kanaatkar ol, sabırlı ol, yemeğini vaktinde hazır et, ana babasına hürmet et vb

30) Kızımın babası ona kanaatkar olmasını söyler tahminimce.

Benim rahmetli babacığım ise bana şefkati, merhameti, edebi, iktisadı ve kanaati ders verirdi

31. Aşağıdaki boşlukları ses kaydına göre doldurmusunuz ?

Öfke şeytandandır. dır.

Şeytan ise Ateşten yaratılmıştır. Ateşi su Söndürür. Abdest almak ateşin, öfkenin Tesirini kırar. Kadın, erkek için Allah'ın emanetidir.

الرَّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ وَاللَّي تَخَافُونَ نُشُورَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاصْرَبُوهُنَّ فَإِنِ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا

Allah'ın kimini kimine üstün kılmasından ötürü ve erkeklerin, mallarından sarfetmelerinden dolayı erkekler kadınlar üzerine hakimdirler. İyi kadınlar, gönülden boyun eğenler ve Allah'ın korunmasını emrettiğini, kocasının bulunmadığı zaman da koruyanlardır. Serkeşlik etmelerinden endişelendiğiniz kadınlara öğüt verin, yataklarında onları yalnız bırakın, nihayet dövün. Size itaat ediyorsa aleyhlerine yol aramayın. Doğrusu Allah Yüce'dir, Büyük'tür.

Nisa,34

Ayetin ifadeleri tevile ihtiyaç bırakmayacak kadar sarih.

Ceza vermek konusunda ölçünün ne olduğuna gelince, sünnet-i seniyyenin düsturları üsve-i hasenedir.

